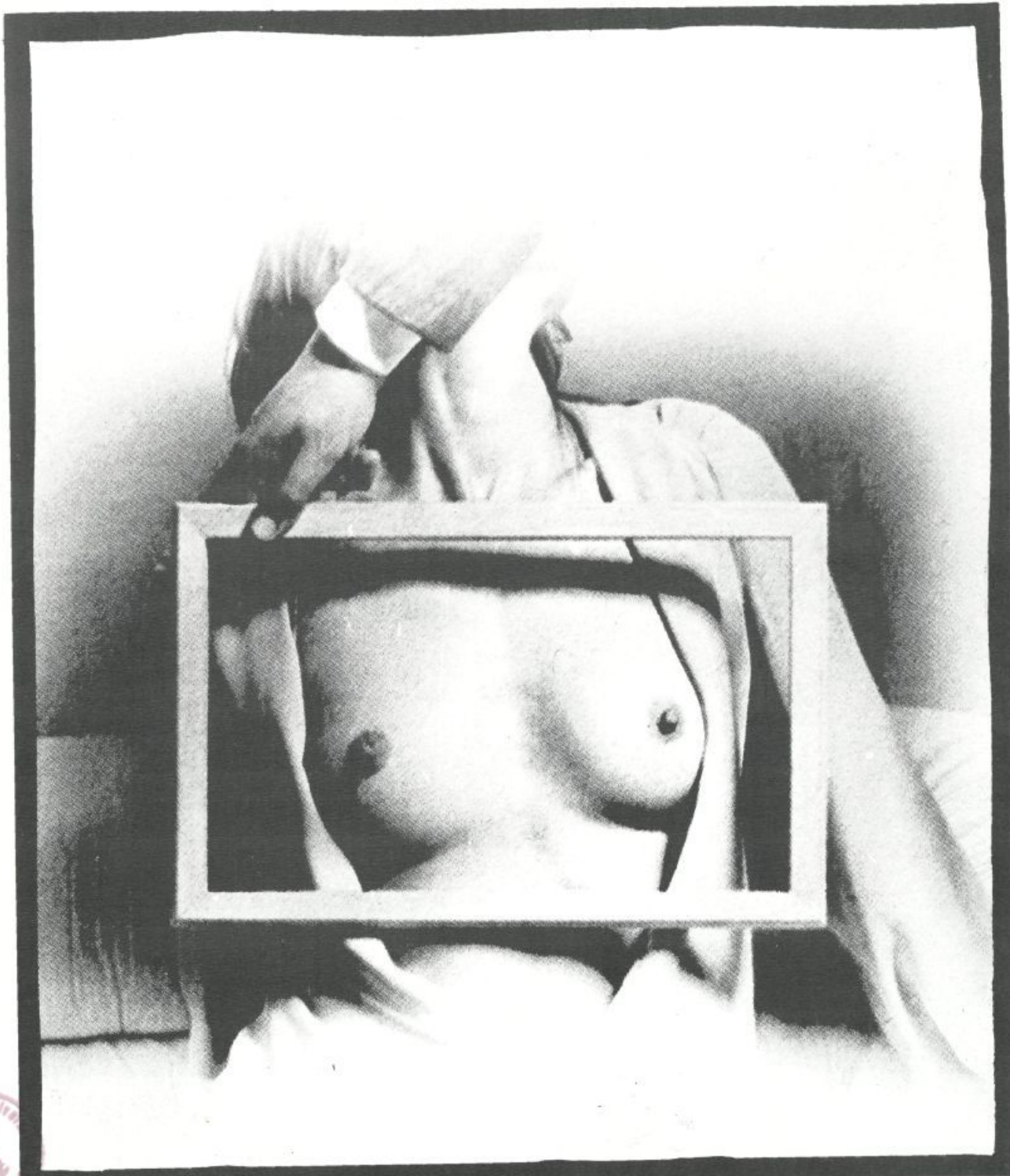

TRIBUNA

Cena 150 din

Številka 5

TRIPPIA

PIROVA ZMAGA? NE!

Zakaj mislimo, da akcija okoli štafete ni bila Pirova zmaga? Zato, ker smo prvič zagovarjali neko mnenje, ki smo ga prej preverili v praksi. Za nami stoji velika večina študentov in to tistih, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja z njimi in okoli njih.

In prav zato mislimo, da je 40%-na udeležba na samoodločbi o štafeti za UK ZSMS uspeh, ne pa nezaupnica.

Molčeča večina nas ne zanima in napada študentke Andreje Telban v pismih bralcev Delove sobotne priloge, 10.1.1987, kjer trdi, da študentje, ki niso prišli na samoodločbo, ne pristajajo na ta način odločanja

ter da so samoodločbo bojkotirali - ne moremo jemati resno. Če zanemarimo tistih nekaj bolnih ali drugače odsotnih študentov, ki jih kolegica Telbanova veselo šteje za svoje somišljenike, pa kar številne kolege, ki jih te stvari ne zanimajo ali pa ne verjamejo, da se da proti obredom karkoli doseči, pa naj povemo, da je imel vsak študent (tudi Andreja Telban) možnost, da pove svoje mnenje o samoodločbi še pred njeno izvedbo v svoji osnovni mladinski organizaciji. Tako se je na Višji šoli za notranje zadeve večina študentov odločila, da samoodločbe ne bodo izvedli in je tudi niso.

Če pa Andreja Telban in njeni idoli mislijo, da jim delegatski sistem, ki ga je P UK ZSMS do potankosti izpeljala v praksi, ne odgovarja, naj svoje bajonete obrnejo drugam. Sploh pa je lastnost režimov, ki se imajo za Leninove dediče, da si molk

lastijo kot pritrditev in da se jim komajda kdaj zdi vredno preveriti, ali ljudje res hočejo tisto, kar oni počno v imenu ljudstva oz. delavskega razreda.

Ker ti samopašni diktatorji dobro vedo, da ne vladajo po željah ljudstva, se najbolj bojijo neposrednega izražanja mnenj in se zato tako krčevito branijo referendumu in neposrednih volitev.

Še najmanj pa pristajamo na očitek, da za takšne pobude (kot je ta o štafeti) še ni dozorel čas ter da moramo upoštevati objektivne okoliščine. NON-DECISION MAKING (neodločanje oz. odločanje o ničemer) je osnovni princip naše kompromisarske politike že štirideset let. Revolucijo smo preživeli. Čas je, da začnemo s kontrarevolucijo, ki nas bo zdramila iz stanja otopelosti, če ne se bomo kmalu z Albanijo kosali za prestiž.

Še en nauk lahko potegnemo iz vsega tega štafetnega dogajanja. Strank množične političnosti ni več in jih tudi nikoli več ne bo. Klasične stranke so postale apolitične in kot take niso več potrebne, saj ne uresničujejo več osnovnega namena zaradi katerega so bile sploh ustanovljene, t.j. izražanja političnih interesov določene skupine. Te stranke (tudi ZK) niso odmrle, temveč jih je povozil čas. To najbolje vidimo na primeru naše partije, ki po Titovi smrti ni storila čisto nič konkretnega. Še celo ČISTKE (tega znanega principa delovanja boljševiških partij, pa naše se ji reče idejna diferenciacija) ni več sposobna izvesti.

Študentje so se zbrali ob nekem konkretnem interesu (ukinitvi štafete) in ne ob nekih splošnih interesih. Če bi svoj cilj dosegli, bi se verjetno ravno tako kot so se zbrali, tudi razšli. Pred predsedstvom UK ZSMS pa je, sedaj naloga, da čim več teh študentov zanimira še za druge boje. In na koncu še vprašanje ali je res takšen prepad med študenti in ostalo mladino. NE! Razlika je le v tem, da edino študentje nimajo profesionalnih mladinskih funkcionarjev. Moramo razumeti mladinske funkcionarje (ki so glasovali o tem ali štafeta bo ali ne), lepe plače in svetle kariere pameten človek ne bo postavljajal na kocko zaradi tako banalne stvari, kot je štafeta. In verjemite mi, da imajo dostikrat večje plače od svojih očetov.

In če je bilo v letu 1968 geslo študentov DO IT, potem naj bo geslo leta 1987 SCREW IT!

Robert Botteri

Zagrebski *Polet* je imel dopisnike ponovno na terenu, daleč od rodnega kraja. Obiskali so novo letališče v Nišu, kjer so zasledili črepinje, ki so ostale še od svečane otvoritve, ki je stala čez milijardo. Letal pa na aerodromu niso mogli fotografirati, ker ta ne poletajo in pristajajo, saj še ni inštalirana vsa potrebna oprema.

Polet je v 358. številki objavil zanimiv naslov: *Dolgi prsti SZDL*. In koga žepari ta najširša fronta delovnih ljudi in občanov? Menda družbene organizacije, ki bi morale po Zakonu o igrah na srečo dobiti določen odstotek od dohodka Loterije. Na Hrvaškem Loterija ta sredstva naznakuje občinskim koordinacijskim odborom za dejavnost družbenih organizacij in združenj občanov pri Socialistični zvezi. Vendar denar na tem naslovu dostikrat tudi obstane. Organizacije dostikrat niso niti informirane o sredstvih, ki jim pripadajo. SZDL pa pošilja letna poročila o razdelitvi sredstev, ki jih ni mogoče ne more preveriti, medtem ko iz nekaterih občin poročil sploh ne pošiljajo.

Glas omladine piše: »Čeprav po izjavah predstavnika ZIS-A v najnovejšem poročilu o uresničevanju skupščinskih zaključkov o preprečevanju prisilnega izseljevanja s Kosova ni podatkov, ki ne bi mogli biti dostopni javnosti, nosi poročilo oznako »strogo zaupno«. To oznako ki ga ločuje od javnosti, je določil taisti ZIS, katerega predstanika smo omenili.«

Beograjski dopisnik istega časopisa poroča o nenavadnem primeru (zlo)rabe delegatske imunitete. Delegat Zbora združenega dela Skupščine SR Srbije je povzročil prometni incident, se sprt s taksistom in pobegnil s kraja dogodka. Taksist ga je s tovariši po desetih kilometrih ujel in menda so ga nekoliko obdelali. Na podlagi dvomljivega policijskega in zdravniškega poročila so taksista priprli, delegata pa seveda ne, saj je imun tudi na prometne predpise.

Še enkrat Glas omladine. Fantje iz Novega Sada se strinjajo z gospodarstveniki, ki tarnajo nad nenehno rastjo stroškov. Ob tem dodajajo, da so najbolj narasli stroški za reprezentanco. Za 152%. Za razne poslovne bakanalije je bilo v letošnjih prvih devetih mesecih porabljenih 27 milijard dinarjev. V istem obdobju je gospodarstvo za tekoče potrebe strokovnega izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega dela porabilo 16,4 milijarde dinarjev.

Sicer pa miličnikom ne gre zameriti, da se ne ubadajo preveč potanko z vsakim posebnim kršiteljem prometnih predpisov, saj imajo preveč dela z mladimi mopedisti in motoristi. Spet *Polet*. Na Rabu je občinska konferenca ZSMH ustanovila motosekcijsko in za Dan SKOJ-a pripravila tekmovanje v spretnostni vožnji. Žal je zadeva propadla, ker je prišla milica in začela popisovati neregistrirane motoriste. Seveda so se vsi razbežali.

Dinarje sešteva in množi tudi reški Val. Leta 1986 smo imeli 29 kongresov in konferenc, vsak kongres pa nas stane povprečno štiri stotine milijarde. Skupaj to nanese 116 milijard. Poleg tega so tu še neštivilni pred- in pokongresni sestanki, vsak sestanek na višji ravni pa nas stane 400 starih milijonov. Po izračunu Vala bi lahko s tem denarjem ustvarili 112.500 delovnih mest.

TRIJE DETONATORJI

ALI KAJ TARE FRANCOSKE ŠTUDENTE

Alain Devaquet je 24. 11. tékal naokrog: intervjuji na vsemogočih radijskih in TV postajah ... Ne gre pozabiti tudi intervjuja dolgega celo stran v »Le Mondu«, zato da bi povedal, da bo vsakdo po novem zakonu brez problemov šel na Univerzo...

Devaquet-molčeči, kot so ga poimenovali po tem, ko ni hotel komentirati svojega predloga reforme Univerze, se je končno odločil, da bo spregovoril. Prepozno. Dvajset univerz je že začelo štrajkati v ponedeljek, 24. 11.; pa ne da bi omenjali dijakov, ki so zasedli štud. četrt QUARTIER LATINO. Prazni so ministri upi o normalnem poteku sprejetja njegovega zakona v Svetu (za šolstvo). V trenutku, ko je on začel v predavalnici govoriti o Zakonu, so bili študentje in dijaki že na pariških ulicah, isto pa se je dogajalo tudi na provincialnih akademijah. In bilo jih je veliko.

Devaquet ve, da mu poslanci pripravljajo trnovo pot: socialisti, ki jih je vzpodbudil Pierre Joxe, in ki so na začetku sprejemali vse zakone, tudi slabe, so že napisali vrsto amandmajev. Ministra so zapustili tudi njegovi desničarski prijatelji, ki so želeli imeti univerzo po ameriškem vzorcu. To je bil težak teden za nekoga, ki je mislil, da bo njegov projekt brez problemov sprejet.

Alain Devaquet pa ni bil edini, ki je mislil, da bo njegov projekt uspel. Že od maja sta si dve študentski organizaciji prizadevali vzpodbuditi množice. Zaman. Projekt je bil v prvi fazi odobren 11. julija, ne da bi kdorkoli protestiral. Nekateri predsedniki univerz so sicer podpisali peticijo proti, a študentje so mirovali. In pred tednom je zavrelo. »Sreča in potreba«, pravi Philippe Darriulat, predsednik socialistične študentske organizacije UNEF. Človek, ki je verjetno vse skupaj pokrenil. Tajanstven, ta študent zgodovine v Nanteru, ki piše tezo o Albertu Laponnerayu, novinarju in socialistu iz 19. stoletja. Trockist, ki je že v rani mladosti na gimnaziji protestiral proti reformam Reneja Abija. Trockist je ostal vse do sprejetja v UNEF in v socialistično partijo Francije.

V ponedeljek, ko so imeli študentje srečanje, sploh ni bil med voditelji. Skromno pravi: »Vsaka univerza mora stati pred lastno barikado. Ne sme pokazati niti najmanjšega znaka politične organizacije. Če obstajajo partije in sinodskati, ki želijo sodelovati, le naj, ampak

študentje morajo vedno stati v prvih vrstah, za njimi pa šele ostali. Važno je, da smo enotni...«

Zvit je ta Darriulat. Pozna gibanja iz 1968. leta. Je proti politiziranju stvari. Prejšnji teden na zborovanju v Villete-reusu (na univerzi v severnem pariškem predmestju) je »mali hudobnež« iz organizacije UNEF - SE (komunistične) pred kamerami na dolgo in široko razlagal, kako da je UNEF - SE organizirala stavko. Nesrečneža so apolitični tovariši vrgli iz predavalnice, ker so siti tega, da jim fanatiki vedno vse pokvari-jo.

Od takrat se ORGA (organizacije) zelo majhne. So sicer v vseh komitejih, ki vodijo stavko, a samo posojajo fotokopirne stroje, megafone in mobilizirajo študente. Toda to je vse. Jérôme, član komiteja v Césnieru pravi: »To je pravo študentsko gibanje. Nočemo ga spolitizirati. Spekulacije političnih organov nas navdajajo s strahom. Hočemo biti neodvisni. Stavkamo proti Devaquetovemu zakonu. In samo to.«

Toda ni prav tako. Čudno naključje je, da so tisti, ki so začeli stavko, pred tedni napolnili predavalnice, da bi se pridružili gibanju SOS - racizem. To je bilo na univerzi Villeteaneuse. Philippe Darriulat rad prizna: »Naši organizaciji sta si zelo blizu. Dosti tistih, ki so v »SOS - racizmu, je prišlo k nam!« »Na to gibanje je treba gledati,« kot pravi Harlem Désir, »kot na veliko politično gibanje mladih dandanes.« Ne gre dvomiti: še obstajajo marginalci, ali, če se izrazimo v skladu s slovensko miselnostjo, še obstaja alternativa.

»Kdo izmed stavekajočih študentov je pravzaprav prebral projekt Devaquet?« se je spraševal novinar France-Soir. Verjetno ne dijaki, ki so pač samo potegnili s študenti. Študentje so Zakon prebrali! Študentje natančno vedo, kaj jih teži!

Projekt, oziroma na nekaterih forumih že Zakon, pa izgleda takole (seveda predstavljamo predvsem sporne točke):

1. SELEKCIJA PRI VSTOPU NA UNIVERZO

Študentje pravijo: »Pozor, nihče ni proti selekciji, vemo, da le-ta mora biti, smo pa proti temu, da na univerzo ne moreš priti, če nimaš mature, ali kakšnega drugega papirja...« Čeprav je Devaquet pred tednom izjavil ravno nasprotno, ima Zakon več lukenj. Ena izmed takšnih lukenj je tudi ČLEN 31: »Univerze določijo vsako leto znova pogoje vstopa na različne smeri s tem, da

upoštevajo vse karakteristike, ki so zanje značilne, vse željene sposobnosti študentov in kapacitete sprejema v ustanove.«

In komu je storjena krivica? Devaquetu, ki trdi, da ni nobenih preprek pri vstopu na Univerzo? Ali študentje, ki pravijo, da s sprejetjem tega zakona matura ne bo več zadostovala? Zakon predvideva tudi velik del, morda prevelik, za profesorje, s tem, da podvoji njihovo odgovornost v svetih. »Trebaj jim je bilo vrniti UŽITEK! vodenja Univerze,« pravi Devaquet. Zelo dobro. Toda ti profesorji se vse bolj nagibajo k desnemu koritu, k tezam o avtonomnem selekcioniranem sindikatu. Če bodo dobili oblast na Univerzi, kot zakon sicer predvideva, bodo prav gotovo že vnaprej vse selekcionirali. Zakon jim v vseh primerih ponuja ogromno možnosti.

VSAKA IZOBRAŽEVALNA USTANOVA VIŠJE ALI VISOKE STOPNJE SAMA DOLOČI POGOJE PREHODOV IZ ENE STOPNJE NA DRUGO

Drugače rečeno, če imate diplomu prve stopnje, to še ne zadostuje, da bi lahko prešli na drugo stopnjo izobraževanja.

In ali bo prva stopnja narejena v Amiensu dovolj za vstop na univerze v Parizu, Lillu, Potiersu...? Verjetno ne. In če bo diploma vzbudila zanimanje jo bo moral študent zaigrati tega še eno leto več obdelovati in tako bo izgubil še eno leto študija, pa čeprav bo imel zelo dobro narejeno diplomsko nalogo.

3. VPISNINA

Res je, da ne bo znašala 7000 ali 8000 frankov (KAKIH 46 ali 53 starih milijonov), pač pa jo lahko podvojijo. Študentje zopet pravijo NE! do sedaj je bilo treba za vpisnino odšteti 1500 frankov (10 starih milijonov) in še to je bilo predrago.

To so bili trije veliki motivi negotovanja francoskih študentov. So pa tudi drugi. Poslanci v Senatu zahtevajo, da se vpisnino potroji, poleg tega pa še želijo in da bi lahko rektor samovoljno vpisoval študente, ki po vseh pravilih vpisa niso bili sprejeti. Privilegiji, ki se ne skladajo z avtonomijo Univerze.

Ubogi minister Devaquet pa si želi samo še tega, da ne bi v tem usodnem trenutku nihče več dolival olja na ogenj.

Staro politično reklo ostaja potrjeno: »Ne zaupajte prijateljem...!«

Natalija

MANIFESTACIJI FRANCOŠKIH ŠTUDENTOV OB ROB

Pred kratkim sem brskal po Le Nouvel Observateur in odkril v njem cel šop zanimivih člankov v zvezi z nedavnimi dogodki v Franciji, ki so pretresli tako francoske univerze in vlado, kot tudi, in to je bilo tudi tisto, kar je mene najbolj zanimalo, že ustaljene poglede na generacijo, ki svoj prostor v družbi šele išče.

Za tiste, ki s francoščino niso skregani in jih stvar zanima, naj povem, da lahko omenjene članke najdemo v prav tako omenjeni reviji, redniku, v številki, ki dovoljuje potrebe bralcev od 5. do 11. decembra 1986. Za ostale, ki jih stvar samo zanima, pa sem poskušal narediti nekakšen izbor in tako prevedel tiste dele tistih člankov, ki so se mi zdeli najbolj zanimivi. Seveda pa je izbor čisto osebni in na ta način nepopoln in zna se zgoditi, da kakšnega ocvirka zaradi tega nisem pogrel. Naj bi moto oproščeno z mojo dobro voljo. Za uvod sem si izbral v celoti prevedeni članek:

POVRATEK SKUPNOSTI

Mladi so zaskrbljeni za svojo prihodnost. Bojijo se, četudi je njihov študij uspešen, da ne bodo našli dela. Srednješolci in študentje so torej projekt Devoquet občutili kot dodaten handicap na že tako težki in negotovi poti do cilja, in to je bil udarec, ki je izbil sodu dno.

Kljub vsemu pa ima njihovo gibanje nek širši, skupinski pomen. Vse preveč se je govorilo, da je skupni imenovalec novih generacij povratek k individualizmu. To ni res. To se da opaziti tudi v sindikatih: mladi si želijo stvarnih projektov, vendar takšnih, ki so v skladu z zahtevami in potrebami celotne skupnosti. Rahločutnost študentov, njihovo odklanjanje rasizma, neenakosti, njihova volja do enotnosti, kažejo na to, da smo vstopili v obdobje reformulacije ciljev in idealov.

Ko mladi izražajo svojo nepripravljenost vključiti se v stranke, sindikate, izražajo potrebo po tem, da bi videli spremembo sindikalnega in političnega življenja. Pravzaprav je njihovo gibanje v svojih temeljih sindikalno, **oddaljuje se od političnih razcepov in se osredotoča na nekatere skupne cilje (podčrtal avto članka, op. prev.).**

Glede na dejansko stanje sem mnenja, da to gibanje ni nosilec neke ideologije, nekega koncepta družbe, prej bi se lahko reklo, da izraža

voljo mladih, da bi institucije in oblasti opozorili na svoje skupne zahteve

Edmond Maire

Tako. Pa pogledjmo malo na Sorbonno – Clignancourt, kjerse je vse skupaj začelo. Od tam je poročal Guy Sitbon v članku z naslovom »Stavka, da toda pristojna!«. Od tam sem izbral in prevedel le nekatera mesta, ker se članek sam razteza čez dve strani.

»No dobro, sedaj bomo prešli h glasovanju. Troje nam je bilo predlagano. Prvi predlog: prekinitev predavanj, vendar pa nadaljevanje z delom pri vajah (op. prev.: predavanja – cours magistraux: vaje – travaux dirigés. Ta dva termina sem prevedel glede na termine, ki jih uporabljamo študentje pri nas). Drugi predlog: prekinitev stavke. Tretji predlog: vsesplošna stavka in zasedba prostorov.« Fant z uhanom v ušesu, ki predseduje AG-ju (Assemblée Generale – skupni sestanek vseh študentov da pove svoje mnenje, preden se je začelo glasovanje. Govorili so pristaši Chiraca. Prav tako tisti, ki so bili za zmerno stavko. Zdi se, da so pristaši zasedbe v veliki večini med 600-imi študenti, zbranimi v velikem amfiteatru univerze Sorbonne – Clignancourt. Sedaj se bo vse skupaj odločilo. Toda kako voliti? »Z dviganjem rok«, predlaga več glasov. Ni govora. Glasovanje z dviganjem rok ni demokratično. Treba bo iti v tajno glasovanje, drugače to ni veljavno.«

Dogovorijo se za tajno glasovanje. Preostane le še vprašanje, kdo ima pra-

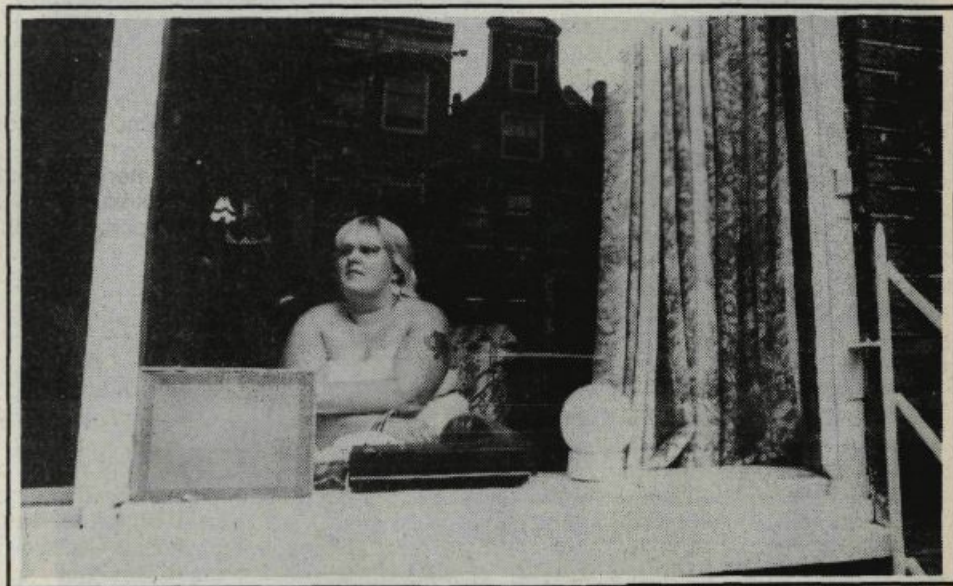
vico voliti. Takih volilnih seznamov kot jih imajo na županstvih ni. Študentska izkaznica bo služila za volilno izkaznico. Če bi Ustavni svet prišel preverjati regularnost volitve, bi morda oporekal, vendar se AG-ji iz 1986 – v primerjavi s Cohn-Benditovimi (voditelj študentskega gibanja iz leta 1968, op. prev.) zdijo kot britanski modeli formalne demokracije.

Rezultat glasovanja je bil naslednji: 378 glasov za stavko in zasedbo, 83 za zmerno stavko, 28 proti stavki. Kako so potem študentje uresničevali sklenjeno in na kakšne ovire so naleteli pri svoji očitni nameri, da vse skupaj opravijo na karseda nesenzacionalen in vljuden način, saj, po letnih izjavah, revolucionarnost sovražijo? Radovednost naj potesijo naslednje vrstice:

»Vstopili bomo v predavalnice, kjer imajo vaje. Morali bomo biti številni, da nas bo predavalnica polna. Študente bom seznanil z glasovanjem o stavki. Povedali jim bomo, da morajo tudi oni prekiniti z delom. Če bodo odklonili in poleg vsega nadaljevali predavanje, bomo ploskali dokler se ne ustavijo.«

Tako so, po poročanju Guya Sitbona tudi storili. Vseskozi so se strogo držali pravil lepega vedenja. Seveda pa so naleteli tudi na težave. Ena izmed njih je bila utelešena v 40-letnem brkatem profesorju zgodovine, ki je na pojasnila že stavkajočih odgovoril: »Pustite nas delati, prosim.«

Eden od študentov se ni strinjal: »Vi stavkate, tega vam nihče ne preprečuje. Mi si želimo delati, ne preprečujte nam tega. To je to, demokracija, OK?«

Eden izmed stavkajočih: »Ne. Demokracija je bila na AG-ju. Moral bi priti na AG, da bi branil svoje stališče in volil.«

Sledila je izmenjava mnenj, ki pa ni obrodila sadov. Stavkajoči so torej začeli ploskati, vendar je druga stran ostala trmasta. Vse je kazalo na to, da bodo vsa prizadevanja zaman ko je študent, ki je vodil zasedbo nenadoma začel kričati: »Enotnost, enotnost!«, kar je pri vseh povzročilo precej mešane občutke.

Ploskati je bilo gotovo demokratično (»pristojno« kot pravijo študenti) toda kričati, ali je to pristojno. Glede tega niso prepričani. Morda so storili korak naprej proti osovraženemu letu 1968, korak naprej proti nevljudnosti, proti pomanjkanju okusa. Vseeno v zboru vpijejo: »Enotnost! Enotnost!« in stavkokaži se zdijo zmedeni. Prfoks, do tedaj zelo miren, se živcira: »Bravo! To je vaša demokracija! To je stalinistična demokracija.«

Kljub temu, da so to izjavo spremljale salve smeha, pa so bili »pristojnejši« zelo zmedeni, saj je to le poglobilo njihov dvom, v takšen način doseganja svojih namenov. In v najbolj napetem trenutku, ko se je vse zdelo, da bo Devoquet zmagal, so študentje v en glas začeli peti napev: »Si tu veux faire mon bonheur-Marguerite - Marguerite«. In

potem sov si zapeli v en glas, profesor pa je raznežen zapustil predavalnico pospremljen s ploskanjem. Tako je bila bitka dobljena.

Guy Sitbon svoj članek, katerega stil občudujem konča z naslednjim dialogom med dvema študentoma:

»Rad bi doumel zakaj se nas je znašlo na cesti 500 000 in ne 10 000 kot se je pričakovalo. Ali je bilo to le iz protestov proti zakonu?«, se sprašuje nek Beur (Beur je francoski izraz za otroke arabskih priseljencev, ki se je že rodil v Franciji, op. prev.) v neki komisiji.

»Znašli smo se na cesti, zato ker so nas imeli za tisto kar v resnici nismo. Odkar obstojam, poslušam: 'Mladi so individualisti, nimajo srca, vse kar si želijo, je uspeti.' Jaz si želim uspeti, OK, toda imam srce in mislim na druge. Toda verjel sem, da sem bil sam v svojem primeru, verjel sem, da so vsi ostali, kot se je govorilo, individualisti, ciniki, desničarski in podobno. Šel sem na manifestacijo, da bi videl, če je še kdo tako kot jaz. Mislim, da so ostali storili podobno. Šli so na cesto, da bi videli, če so tam sami. Odkrili so, da so bili tam zbrani vsi. Govorili so jim laži o njih. To je to, kar se je zgodilo.«

Naslednji članek se ukvarja predvsem z analizo ankete Sofres o študentskem uporju in o stanju duha mla-

dih, kjer so bili anketiranci mladostniki od 16 do 22 let. Tudi od tu povzemam le odlomke, ker je članek, čeprav za spoznanje krajši od prvega, vseeno dokaj dolg. Naslov: »To kar si želimo.«

Predvsem si mladi želijo varnosti. Varnosti zaposlitve vendar tudi fizične varnosti. Ne da se jih mobilizirati niti proti Pasqui niti proti Chalandonu, v nasprotju s tem kar so nekateri upali na začetku gibanja. Torej zakaj ravno Devoquet? Ravno zato, ker jih navdaja z gotovostjo.

Sledi primerjava z znamenitim letom 1968.

In obstaja zelo velika razlika med gibanjem iz leta 1968 in gibanjem iz leta 1986: medtem ko je prvo na lirični način slabilo uveljavitev mladih kot avtonomne sile na družbenem prizorišču, drug posvečuje v odgovornem tonu, ki ne izključuje dobre volje, spravo te iste mladine z ostalo družbo. Ko nam mladi od 16-22 rečejo brez najmanjše dvoumnosti, da sta v njihovih očeh glavna problema nezaposlenost in nezadovoljena potreba po varnosti, ni nobenega razloga za zvišan ton pri družinski mizi.

In zopet drugje, v nadaljevanju:

»Včeraj so vihteli z emblematičnimi figurami Marxa, Maoa, Marcusea, Freuda. Čeprav so bili že tako malo uporabne za razmere v katerih so živeli, so jim vsaj dopuščale, da so svojim lastnim željam dali neko ime. Poglejte listo (op. prev. - že prej omenjena anketa) ki so jo sedaj sestavili in ki spominja na Prevertov inventar: dobro razmislite o zmagoviti trojici: Rénoud (pevec - op. prev.) Topie (ekonomist, poslovnež op. prev.) - Christopher Lambert. Še posebej o zadnjem, ki smo ga vrinili kot provokacijo, ravno zato, ker ni nosilec nobenega sporočila, ker je nevtralen.

Pa še en stavek:

Spodobi se pripomniti, da se preraščanje politične ideologije z etiko vrši v nekem določenem smislu, ki ustreza vrednotam levice: glede antirasizma ali boja proti neenakosti je njena ideologija mrtva, zato, da bi postala univerzalna.

In še neke vrste prerokovanje:

Po vseh verjetnostih ima neko gibanje, ki odklanja iskanje nekega nadpomena zunaj samega sebe, in ki je v tej točki opozorjeno na svoje lastne skušnjave, omejen domet, čeprav mora doseči svoj cilj in črpati svoj razlog iz zakona Devoquet. Od sedaj, je glavno vprašanje, ki se postavlja, mimo vseh peripetij, vprašanje njegovega izhoda. Ker če je projekt zakona Devoquet nefunkcionalen v reševanju problema nezaposlenosti diplomirancev, zgolj njegov umik ne bi zadostoval pri ustvarjanju novih zaposlitev. In od sedaj bi mogla večina, do sedaj kot po čudežu nedotaknjena glede na učinke njene univerzitetne politike, visoko plačevati privzeto navado zakrivanja svoje nemoči za videzom reforme.

pripravil: Tomaž Flajs

POROČILO O POTEKU ŠTUDENTSKE SAMOODLOČBE O ŠTAFETI

Samoodločbo definiramo kot akcijsko zbiranje mnenja med študenti v tem primeru o štafeti. Čeprav je oblikovno samoodločba izgledala kot referendum, pa iz več razlogov interpretacija rezultatov ne more biti enaka.

Samoodločba je pravilom potekala na Univerzi Edvarda Kardelja tri dni to je 16., 17., 18. 12. 1986, 3-4 ure na dan.

Študente, ki so se prišli samoodločati smo evidentirali na spiskih redno vpisanih študentov.

Študentje so svoje mnenje označili na glasovnici (samoodločilnici) v obliki:

OPREDELJUJEM SE

ZA
ŠTAFETO

PROTI
ŠTAFETI

P. S. Na drugi strani napiši svoje mnenje!

Glasovnice so zatem oddali v volilne škatle. Odgovorne komisije na fakultetah, ki so samoodločbo izvedle, so tudi preštele glasove in jih v zapečatenih kuvertah, skupaj z rezultati oddale komisiji pri P UK ZSMS.

Rezultati so zbrani, v tabeli, ki jo prilagamo. Kot je razvidno je bila udeležba v OO ZSMS, kjer se je samoodločba izvedla 43,0 %.

Med študenti, ki so se samoodločbe udeležili je bilo ZA 6,5 %, PROTI 92,4 %, neveljavno oziroma neopredeljeno pa 1,1 %.

Mnenja so bila pripisana na okoli eni tretjini glasovnic. Nekatera mnenja vam ilustrativno podajamo, natančnejšo, sociološko analizo pa bomo izvedli v čimkrajšem roku.

V nekaterih OO ZSMS je bila izvedba nekoliko različna od predpisane procedure:

1.

Strojna fakulteta: po sklepu predsedstva OO ZSMS se je pri njih samoodločba izvajala samo en dan.

2.

Akademija za glasbo: zaradi organizacijsko tehničnih težav se je tudi tam samoodločba izvajala samo en dan.

Na Višji šoli za notranje zadeve je zbor študentov ocenil samoodločbo za nesprejemljivo in se zato tam ni izvajala.

Samoodločba se ni izvajala še v naslednjih OO ZSMS: FNT - VTOZD matematika in mehanika, VUŠ, BTF - VTOZD biologija, zaradi tega, ker ni bilo mogoče vzpostaviti kontakta z predstavniki OO ZSMS.

Iz nekaterih OO ZSMS pa nismo dobili vrnjenih rezultatov, čeprav je bila samoodločba izvedena.

To so Višja pomorska šola

Odgovorni za izvedbo samoodločbe pri Predsedstvu UK ZSMS so bili Samo Lozej, Igor Mekina in Branko Žnuderl.

FAKULTETA	Št. redno vpisanih študentov	% udeležbe	% ZA	% PROTI	% NEOPREDELJENIH
1. Filozofska f.	2511	38,9	3,4	96,5	
2. Pravna f.	739	48,0	11,5	88,4	
3. Ekonomska f.	2280	20,0	5,0	90,3	2,4
4. FNT-fizika	212	50,9	3,7	96,2	
5. FNT-farmacija	378	53,0	10,0	87,5	2,5
6. FTN-montanistika	363	26,1		100,0	
7. FAGG-arhitektura	585	69,2	6,17	92,0	1,72
8. FAGG-gradbeništvo in geodezija	684	53,6	3,0	68,7	0,8
9. F. za elektroteh.	1760	49,6	4,46	94,5	1,03
10. F. za strojništvo	1060	30,9	3,3	94,2	2,4
11. Medicinska f.	1094	47,3	1,93	97,49	0,579
12. BTF-agronomija	668	37,5	4,7	95,2	
13. BTF-gozdarstvo	179	70,3	7,1	82,5	0,01
14. BTF-veterina	357	53,5	6,2	93,1	0,5
15. BTF-živil. tehn.	288	53,9	4,06	95,9	
16. Akadem. za glasbo	220	38,6	3,5	95,2	1,1
17. AGRFT	67	95,5	2,0	98,0	
18. Likovna akad.	138	64,4		97,7	2,2
19. FTK	257	58,3	14,0	80,0	2,0
20. Pedagoška akad.	800	50,3	21,5	76,9	
21. VŠSD	167	70,0	8,5	90,5	0,07
22. VŠZD	560	63,7	13,4	84,8	1,6
23. VTVŠ	101	44,5	20,0	80,0	
24. FNT-kem. in info.	50	68,0	20,5	64,7	14,7
25. FSPN	935	38,9	3,4	96,5	
26. BTF-lesarstvo	269	50,9	5,1	87,5	7,2
27. FNT-teks.tehn.	335	44,7	8,0	92,0	
28. FNT-živinoreja	247	54,6	9,6	88,1	2,22
29. FNT-kemija	401	81,5		100,0	
	17705	43,0	6,5	92,4	1,1
		številčno: 7669	številčno: 501	številčno: 7080	številčno: 88

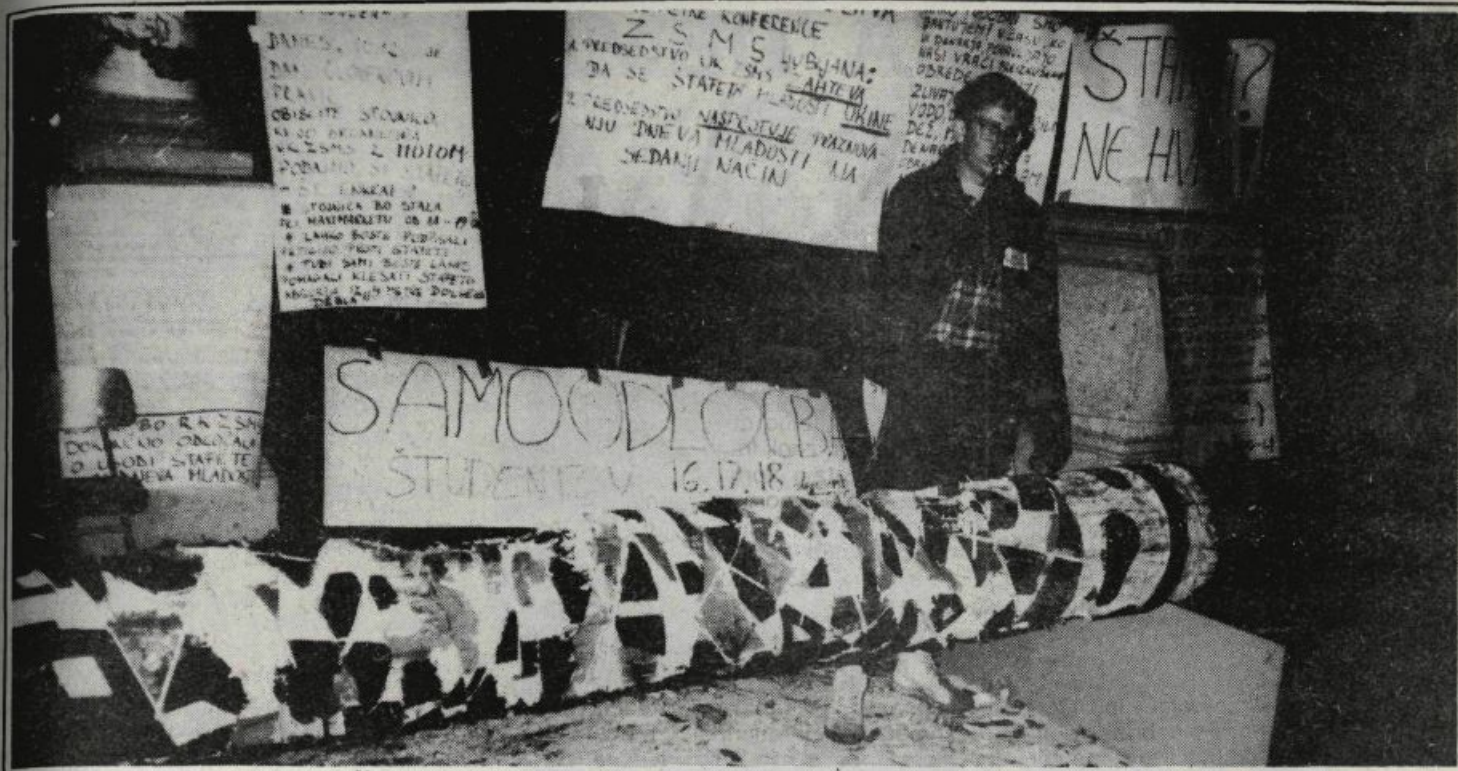
ŠE POMNITE TOVARIŠI

Predsedstvo Univerzitetne Konferen- ce je ostalo v svojih stališčih dosledno. Zato se je tudi zavzelo za ukinitve štá- fete ter za preoblikovanje praznovanja dneva mladosti. Vendar pa takšna do- slednost nekaterim očitno ni všeč. Na- padni, ki jih je bilo predsedstvo deležno v času od sprejetja zaključkov in organi- zacije protestne akcije »klesanja štá- fete« pa vse do danes pričajo ne samo o pomembnosti vprašanja temveč tudi o njegovi politizaciji (čeprav bi to morala biti »mladinska« zadeva) ter o pomanj- kanju politične tolerance s strani ostalih organizacij v bližnji in daljni okolici. Or- ganizatorjem se očita posmehovanje, nekultura, »da so šli predaleč« ipd. Oči- tajo nam celo napade na bratstvo in enotnost in omalovažovanje imena ter dela predsednika Tita. Vse take napade ostro zavračamo, hkrati pa se tudi ne moremo strinjati z stališčem UK ZKS, ki celotni rdi da smo »v krizi« in nam želi pa- ternalistično priskočiti na pomoč. Zdi se nam nesmiselno, da bi bila v krizi orga- nizacija, ki ima prvič v svoji zgodovini

več tisočglavo podporo in ki svoja sta- lišča verificira v javnosti. V krizi je tisti, ki deluje forumsko in ki svojih stališč niti ne preverja v praksi, niti ni tega v svoji celotni zgodovini ni smatral kot potrebo ali celo nujno dejanje. Demokracija ne more biti zgolj fraza, s katero po mili volji pometajo forumski intelektualci, demokracija mora pomeniti stičišče odprte družbe, predstavljati mora pre- sek političnih, ekonomskih, etničnih in ostalih skupin. Pluralizem interesov pa predpostavlja soočanje tudi v temelju različnih pojmovanj, zato tudi našo akcijo smatramo kot zgolj demokratično de- janje in nikakor ne kot zlorabo de- mokracije. Kot tako so jo označili tisti, ki si pod demokratičnostjo predstavljajo monolitnost celotne družbe in nemo pri- trjevanje forumskim sklepom. Univerzi- tetna Konferenca ZKS ne samo, da sploh ni podala svojih stališč o štáfeti, temveč je s svojimi napadi na predse- stvo UK ZSMS napadla tudi vse tiste študente, ki podirajo taka stališča. Pri tem predsedstvu oponašajo tudi nede-

mokratičnost, čeprav je ravno to pred- sedstvo s široko podporo članstva in verifikacijo svojih stališč storilo prav ne- navaden in za naše razmere nepričako- van demokratičen korak. Bilo bi več ka- kor potrebno, da tudi komunisti, če se čutijo za to dovolj sposobne, storijo tak korak in poskusijo znotraj Univerze do- kazati svojo demokratičnost. Na osnovi česa je torej UK ZKS prišel do svojih stališč? Za predsedstvom kljub vsem napadom in celo pritiskom stoji član- stvo. Kdo torej stoji za stališči (ki jih sploh niso podalil) komunistov? Če je Univerzitetna Konferenca ZKS pripra- vljena na argumentirano razpravo, po- tem naj tudi ona svoja stališča preveri med študenti na Univerzi, tako kot je to storilo predsedstvo. Bilo bi več kot zani- mivo primerjati rezultate take akcije. Gotovo bi povedali več, kot pa za lase privlečene obtožbe o »nedemokratično- sti«. Tembolj nenavadne so te obtožbe, ker jih izreka organizacija, ki svojih sta- lišč očitno (tako kot njene bratske orga- nizacije) na želi preverjati v javnosti.

Očitno nekaterim ni všeč nova in neforumska oblika delovanja mladine in to so seveda tisti, ki v svojih akcijah zmeraj znova delujejo samo in zgolj forumsko. Kaj torej pomenita besedi demokracija in javnost za take organizacije, lahko torej samo ugibamo, saj so to pojmi, do katerih se predstavniki takih organizacij pri ponavljanju svojega globokoumne politične poštevanke še niso povzpeli...

Še enkrat moramo poudariti, da predsedstvo smatra štafeto kot nepotreben in bombastično napihnjen obred, ki nikakor ne odslikuje položaja in aspiracij mladih, temveč je lahko zgolj karikatura le-tega. Tak simbol tudi ne more slikati bratstva in enotnosti. Kdor trdi kaj takega, ta se mora zavedati da ni »splošnega bratstva in enotnosti«, obstaja zgolj konkretno, in to pomeni zavzemati se za monolitno, neestetiko in povrh še drago ter groteskno sliko, ki je resničnemu bratstvu in resnični enotnosti lahko samo v posmeh. Razen tega: do enotnosti je mogoče priti samo skozi različnost. Vsi mi pa čutimo, da je prav ta raven s takim slikanjem prizadeta. Mladinska organizacija Jugoslavije nima svojega programa, ki bi se v temelju razlikoval od drugih organizacij. Posebno je zgolj variacijo partijskega in to kar prikazuje na stadionu je v službi ideologije in v službi čisto konkretnih političnih interesov. Kot »starostniška« torej organizacija »mladincev« enostavno ne more trditi, da je ideologija, ki jo izražajo monolitna struktura na stadionu tudi ideologija vseh mladih. Ti mladi so ravno tako kot celotna družba drugače misleči-to pomeni, da so različnih političnih, verskih, etičnih svetovnonazorskih prepričan. Mladinska organizacija torej vseh teh prepričan niti ne izraža,

niti ne sprašuje po njih/kot starostniška organizacija tega niti ne more/zato enostavno cepi različno in vse združuje pod kapo enakega. Problem, ki se razkrije tukaj je politične narave. Mladinci prav tako kot vsi ostali člani družbe ne potrebujejo slavljenje mladosti/zakaj tak narcizem? Zakaj ne slaviti modro starost?/ temveč možnost svobodnega izražanja svojih stališč, potrebujejo, tako kot vsi ostali člani te družbe, možnost svobodnega združevanja v organizacije in formuliranja političnih stališč. Le tako bodo še mogoča praznovanja-starih in mladih, ki bodo seveda nujno različna. Umetno slaviti mladost je zato popoln nesmisel. Niso mladi posebnosti te družbe, pač pa ta družba, vključno z mladimi ne more izraziti svojih posebnosti. To je problem. Zato je tudi forma štafete nekaj, kar se definitivno ne da napolniti z novo vsebino. Potrebno je zanikati formo samo.

I. Napad na Tita in njegovo delo, to je nasledni očitek. Očitno je brez vsake teže. Tito je bil velik človek. In samo to. Očitno pa tisti, ki tega človeka kujejo v nebo na najbolj grob način omalovažujejo njegovo delo, čeprav trdijo, da se borijo za njegovo ime. Kajti kaj je lahko večji cinizem, kakor pa tega človeka, revolucionarja, ki je vse svoje življenje posvetil ljudstvu in zmeraj trdil da pripada proletariatu povzdigovati v nebo, v nekatrše aluminjaste in izumetničene skulpture? Mar si je ta človek zaslužil, da pozabljamo na njegove človeške vrline ter ga s preoblikovanjem v božanstvo pravzaprav degradiramo? Komunisti ste se zmeraj borili proti mistifikacijam, proti nadzemeljski in odtujeni oblasti, razum naj bi bilo vaše glavno orožje. Mar boste dovolili, da se vam prikazni, proti katerim ste vedno nastopali, povr-

nejo v podobi mrtvega Voditelja? Kje je torej vaša komunistična poštenost, zakaj vas morajo mlade generacije opozarjati na take sramotne napake. Mar ni že SKRAJNI ČAS, da človeka, ki se je sam imel za pripadnika ljudstva vrnemo temu ljudstvu, namesto da ga postavljamo v božanske višine? In kako je bilo z ljudmi, ki so jih častili kot bogove, to nam lahko pove zgodovina. Spomeniki lahko padejo, pomembna dela nikoli. Pustijo torej ritualno prakso, ki ne bo v ničemer rešila naše usode. Kajti bratstvo in enotnost se utrjuje z enakopravnim in tvornim sodelovanjem, ne pa z monstroznimi in napihnjenimi manifestacijami.

II. Nenavadna so tudi stališča tistih, ki nas opozarjajo, da za take stvari trenutni položaj ni primeren, da še ni »napočil čas«. Kdaj pa je sploh pravi čas, tovariši? Kadar čakaš na take trenutke in tehtaš sile, takrat tudi ničesar ne storiš. In vsi vemo, kdo je čakal na trenutek odločitve ter končal kot izdajalec... Naj torej pozabimo na svoja prepričanja ter na prepričanja vseh tistih, ki stojijo za nami? To bi bilo gotovo še večje izdajstvo. kako bi torej vi, tovariši, izvršili svojo revolucijo, če bi čakali na razmerje sil, ki bi popravilo vašo bilanco? Očitno se torej vaša razmišljanja sedaj in v preteklosti nekoliko razlikujejo. Je to mar nedoslednost ali kako?

Leta so tukaj. Včasih se je KPJ vzemala za neposredne in tajne volitve. Toda tega je že davno. Potem pa vojna, reforme. In starost... Da, leta so že tukaj...

Še pomnite, tovariši?

Predsedstvo Univerzitetne Konference

ZLOUPORABA DEMOKRACIJE

»Zloupioraba demokracije« se je glasil naslov v večini časopisov, ki so 12. 12. 1986 skoraj popolnoma identično opisovali protestno akcijo ljubljanskih študentov proti štafeti mladosti.

Ne preseneča nas toliko nenavadna podobnost naslovov in skoraj enaka vsebina tekstov pod njimi, saj je šlo v glavnem za agencijsko poročilo, kakor pa potvarjanje dejstev v poročilu samem. Monolitnost komentarjev je v našem tisku namreč zakonitost ki ne priča toliko o duhovni invalidnosti novinarjev kakor pa o posebnem, prav gotovo zaskrbnjujoče nesamostojnem položaju naših glasil, ki se ne morejo znebiti politične kontrole svojega pisanja. Vendar pa sis Tanjug gotovo ne bi smel dovoliti tega, da potvarja dejstva. Kako naj si razlagamo poročilo, da so ljudje z ogorčenjem spremljali akcijo mladincev ter da je samo »nekaj« ter peticijo tudi podpisalo. Peticijo je namreč v kratkem času podpisalo (peticijo proti štafeti) okoli 2400 ljudi, ki so celo v dolgih vrstah čakali, da bi lahko izrazili svojo voljo ter s tem podprli organizatorje. V zgodovini socializma so bile to gotovo zelo zelo redke vrste, ki niso bile vrste za osnovne življenjske potrebščine ali za bone, temveč vrste izražanja solidarnosti. In ti ljudje so svoje strinjanje tudi odkrito in ne samo s podpisom izražali. Tanjugovo poročilo torej ne moremo jemati drugače kot pa zavestno manipulacijo z javnostjo, manipulacijo, ki očitno računa s podporo (prepisovanjem) ostalih medijev. Tako bi se lahko tudi strinjali z naslovi v vsem jugoslovanskem časopisju. Resnično je šlo za zloupiorabo demokracije, zloupiorabila pa jo je naša eminentna agencijska

hiša, popolnoma hladnokrvno in očitno brez vsakršnih posledic ...

Drugič

V izjavi, ki jo je dal Geza Bačić in ki je objavljena 12. 12. 1986 v Večeru, je prisotna druga ne-resnica, ali drugače rečeno, laž. Omenjeni tovariš namreč trdi, da »večina mladih v Ssloveniji spoštuje štafeto mladosti in meni, da je treba še naprej gojiti to obliko medsebojnega spoznavljanja, manifestacijo bratstva in enotnosti, vendar z novo, aktualno vsebino.«

Če omenjeno trditev še lahko sprejmemo kot samoprepričanje nekega funkcionarja, pa je že naslednji stavek nova potvorba.

»To je pokazalo tudi raziskovanje slovenskega javnega mnenja« trdi omenjeni tovariš – »v njem je večina podprla štafeto mladosti, sodila pa je, da ji je treba dati aktualnejšo vsebino.«

V raziskavi slovenskega javnega mnenja, ki jo opravljajo naši priznani sociologi in ki v marsičem kaže dejanski presek mnenj v slovenski družbi, namreč vprašanje o štafeti ni bilo nikoli zastavljeno. Tako kot ni bilo zastavljeno letos, tudi v preteklih letih ni bilo v raziskovalnem projektu in s tem so seveda lažni tudi vsi domnevni rezultati, ki jih navaja Bačić. Priča smo torej že drugi »zloupiorabi demokracije«. Naj si to razlagamo zgolj kot slučaj ali pa kot očitno nepoznavanje problematike, vseeno ostaja dejstvo, da si takšnih potvorb tovariš Geza Bačić kot sekretar predsedstva RK SZDL Slovenije ne bi smel dovoliti. To so nizki udarci, ki v političnem dialogu poštenih in odgovornih ljudi ne bi smeli imeti prav nikakršne domovinske pravice. Pri tem pa se moramo zavedati tudi tega, da lažna novica kljub svojemu kasnejšemu popravku že doseže namen in je škoda tako rekoč nenadomestljiva. V vsakem primeru gre

tudi tu za očitno zavajanje javnosti in toliko bolj žalostno je ob tem tudi dejstvo, da celo takšen znanstveni projekt, kot je raziskava slovenskega javnega mnenja ni več imuna pred zloupiorabami. Ker gre za znanstveno preverjeno delo je zloupioraba takega projekta še toliko bolj ogorčenja vredna, saj gre za rezultate, ki imajo objektivno vrednost in uživajo zaupanje širokega kroga ljudi.

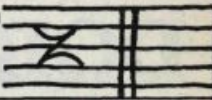
Ze po teh kratkih pripombah se lahko z zaskrbljenostjo vprašamo o tem, kakšni so torej etični in moralni nazori ljudi, ki jih smatramo za naše vodilne in ki na veliko opletajo s pojmi demokracije, pri tem pa se ne držijo najbolj osnovnih pravil javnega obnašanja.

Resnicoljubnost in poštenost bi morali biti predpogoj vsakršnega dialoga, vendar pa nam oba našeta primera kažeta, da je napihnjeno parolarstvo in neodgovorna uporaba javne besede za številne politike še zmeraj enostavna in uporabna bližnjica za dosego sumljivih ciljev. Takšno poročanje o akciji ljubljanskih študentov očitno ne moremo imeti samo za slučajno. Očitno nekemu ni do tega, da bi resnica prodrla do zavesti bralcev. Vendar pa je gotovo, da resnica prej ali slej bo prodrla na plan. Vprašanje je samo kdaj, s kolikšno zamudo in ob koliki družbeni škodi. Ker nam ni vseeno za usodo te družbe in ker se zavedamo, da lahko takšno poročanje ter neodgovorno dajanje izjav vodi samo še do večjih uzurpacij oblasti ter vsiljevanju lažnih mnenj, zato tudi OSTRO PROTESTIRAMO PROTI MANIPULIRANJU Z JAVNOSTJO ter pozivamo vse institucije in celotno demokratično javnost, da se tudi v bodoče upre vsem podobnim poskusom zavajanja.

predsedstvo Univerzitetne Konference
ZSMS, Ljubljana

IGRAJ KAO ŠTO SVIRAJU

SAVEZNI ODBOR ZA PROSLAVU DANA MLADOSTI
 raspisuje konkurs za **SCENARIO ZAVRSNE SVEČANOSTI PROSLAVE DANA MLADOSTI ZA 1987. GODINU**

Cilj konkursa je da omogući što većem broju kulturnih stvaralaca iz cele zemlje da daju svoj stvaralački doprinos obeležavanju Dana mladosti sa novim konceptima i novim idejama u 1987. godini.

Propozicije konkursa:

Pravo učešće na konkursu imaju autorske grupe i pojedinci iz cele SFRJ.

Scenario treba da predoči celovit umetnički čin i da odražava:

- kulturno-umetnička dostignuća u stvim oblastima stvaralaštva mlade generacije, kao i rad stvaralačke aktivnosti mladih,
- kulturno stvaralaštvo naših naroda i narodnosti uključujući i savremene izraze i kulturno nasleđe,
- jačanje odbrambene sposobnosti SFRJ kroz nastup pripadnika JNA,
- trajnu opredeljenost mlade generacije da neguje i razvija tekovine socijalističke revolucije i sledi misao i delo druga Tita,
- jasnu socijalističku samoupravnu i nesvrstanu opredeljenost naše zemlje.

U sadržaju Scenaria treba na odgovarajući način izraziti ovogodišnje značajne jubileje: 50 godina od dolaska druga Tita na čelo KPJ; 40 godina izgradnje omladinske pruge Šamac-Sarajevo i 200 godina rođenja Vuka Karadžića.

Grupa za realizaciju će na osnovu usvojenog Scenaria pripremiti program koji se realizuje 25. maja uveče na Stadionu JNA u Beogradu.

Savezni odbor će usvojeni Scenario nagraditi sa 250.000 dinara što predstavlja nagradu za izabrani rad i otkup autorskih prava.

Savetni odbor će otkupiti jedan broj radova za koje bude smatrao da zadovoljavaju u odredjenim delovima ili u celosti i nagraditi ih po proceni žirija.

Radove sa podacima o autorima i tačnom adresom slati na adresu:

SAVEZNI ODBOR ZA PROSLAVU DANA MLADOSTI
 Bulevar Lenjina br. 6
 11070 NOVI BEOGRAD.

Rok za predaju radova je do 12. januara 1987. godine.

Radove pregleda žiri Saveznog odbora za proslavu Dana mladosti, a rezultati će biti objavljeni u listu »Mladost« u broju od 2. februara 1987. godine.

IGRAJ KAO ŠTO SVIRAJU
 ali kako napisati scenarij za zaključno prireditev Dneva mladosti

Pomen naše partije je potrebno večkrat podčrtati. To kaže tudi konkurz scenarija za zaključno prireditev 25. maja na stadionu JNA v Beogradu. Množična manifestacija Kim Il Sungovega sonca se ohranja, veliki zlet in poskakovanje mladega mesa z »umetniško« ideološkim nabojem označuje in pozdravlja pomembnejše obletnice.

Na prvem mestu je obletnica »50. let prihoda tovariša Tita na čelo KPJ«. Prva je torej partija. Toda nekje ob robu, takole mimogrede, se postavi vprašanje kaj ima partija opraviti z mladino, z mladinsko organizacijou. Po konkurzu sodeč bi lahko sklepali le dvoje: da je partija sestavni del mladine, ali pa obratno, da ima partija primat nad mladinsko organizacijou. Ker prvo ni mogoče, že zaradi

stárostne omejitve članstva v ZSM, nam ostaja le drugo. Partija si lasti pravico odločati o ZSM, čeprav je več kot jasno, da so s SKOJ opravili že pred več desetletji. Ob tem, da ima največjo vlogo partija se izluči tudi dejstvo, ki ga ni mogoče prikriti: celotni koncept štafete, od prihoda pa do zaključne manifestacije 25. maja nosi s seboj famo mrtvega voditelja. Še vedno je z nami, pravzaprav nad nami. Štafeta ni samo simbol mladosti in bratstva in enotnosti in ... ampak je vse to združeno v ljubezni in pokorščini voditelju. Iz prikritega je to postalo očitno v scenariju prireditve v letu 1984, z belo lebdečo podobo in klečečimi mladinci pred njo.

Naslednji namig, ki ga pisec scenarija MORA upoštevati (tako kot tudi vse ostale »namige«) je 40. obletnica izgradnje proge Šamac-Sarajevo. Tu se ni mogoče ubraniti znanih floskul s socialrealističnimi pristopi brigadirske enotnosti, izgradnje, svobode, pripadnosti, ljubezni ... vprašanje v čas, ko se je fanatično verjelo in zaupalo v lepšo bodočnost.

Tretji sklop obveznega čtiva za pisce scenarija pa je najbolj presenetljiv: obeležil naj bi 200 let rojstva Vuka Karadžića. Tito, partija, izgradnja po vojni - za celo Jugoslavijo. Toda takoj postavljam pod vprašaj pomen proslavitve Vuka Karadžića. Oče pismenih Srbov je zagotovo pomemben za Srbe, za nas, ki imamo nekoliko drugačne korenine pa je enako pomemben kot kitajski cesar. Seveda lahko predpostavimo, da so razpisniki konkurza želeli umetniški program poglobiti s spominom na književnika. Na kateregakoli. Izbira ni bila lahka, v ožji izbor so prišli začetniki posameznih književnosti. Koga izbrati? Zakaj ne predstaviti vseh, saj je, konec koncev še nekaj pomembnejših obletnic (400 let Trubarjeve smrti, ker je v časovno oddaljenjša)? Problem torej ni v tem, da izbrati književnika, ampak kakšnega. S tem pa se dotaknemo gordijskega vozla nacionalno raznolike Jugoslavije. Nemogoče bi bilo pričakovati, da bi po dosedanjih izpadih (133, civilno služenje vojaškega roka, štafeta!) slavili Trubarja. Pomen Vuka Karadžića ni v tem, da je začetnik neke književnosti, pomembno je, da pripada in predstavlja določeno nacionalnost. Ohranja identiteto, tisto kar je lastno le nekaterim. Toda to sebi lastno lastnost proslaviti v svojem krogu ni nič slabega, vsaj dokler ne vsiljujo tega drugim. Z manifestacijo, ki naj bi pripadla vsem mladim Jugoslavije, pa se izpolni tisto drugo.

Simona Fajfar

KONEC ŠTAFETE — VSE DOBRO

Ob dogodkih, ki so v zadnjih devetnajstih dneh pretresali ljubljano najbrž ni potrebno dajati detaljnejših opisov, saj so doživeli širok odmev tudi izven meja Republike. Gre seveda za dva dogodka, ki ju je organiziralo predsedstvo UK ZSMS v Ljubljani: za stojnico na Plečnikovem trgu in za samoodločbo med študenti na ljubljanski Univerzi.

Da bi o rezultatih obeh akcij Predsedstvo obvestilo javnost, je bila 22. 12. 1986 sklicana tiskovna konferenca. Zaradi zlonamernih interpretacij in laži, ki jih je objavil v zvezi z obema dogodkoma jugoslovanski tisk, je bilo Predsedstvo prisiljeno demantirati nekatera sporočila in podati obširnejšo informacijo o razlogih za svoje zavzemanje za ukinitve štafete. Ti razlogi so naslednji:

- Štafeta mladosti ni Titova štafeta pač pa Štafeta mladosti. Daleč je že leto 1956, ko je pokojni predsednik sam dal pobudo, da štafeta nebi nosila več njegovega imena. Po njegovi smrti pa žal lahko ugotovimo, da se Štafeta mladosti samovoljno preimenuje v Titovo štafeto vselej takrat, kadar je pod vprašaj postavljena smiselnost prireditve ali porabe proračunskih sredstev.

Ker gre za štafeto mladosti je popolnoma jasno, da naj o njej odločajo mladi sami. Naloga mladinskih organizacij je v tem, da omogočijo to odločanje na najdemokracičnejši način.

- Štafeta mladosti se interpretira kot manifestacija, ki demonstrira bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Ta interpretacija govori predvsem dvoje: prvič, da Štafeta mladosti ni mladinska prireditev, saj bratstvo in enotnost vendar ni omejeno na starostno skupino od 15 do 25 let, in drugič, govori o veliki laži, ki jo ta prireditev nosi s seboj. Dejstvo, da je jugoslavija neenotna v vrsti vprašanj je na prvih straneh časopisov že deset let. Če mu potemtakem služi manifestacija bratstva in enotnosti? Ničemur drugemu, kakor prikrievanju obstoječih neenotnosti in razlik v državi. Lahko bi rekli, da prej služi odvrčanju mladih od

reševanja in soočanja s problemi prihodnosti in sedanjosti Jugoslavije kot pa utrjevanju bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi.

Take prireditve torej ne moremo razumeti drugače kakor zlorabo mladinske aktivnosti v ideološke namene. Štafeta sama bratstva in enotnosti ne utrjuje, kaj šele da bi ju proizvajala. Enotnost se vzpostavlja z drugimi mehanizmi, tako ekonomskimi kot političnimi. Pri tem je štafeta zgolj nepomemben simbol, nepomemben zato, ker ne obstojijo materialni temelji »bratstva in enotnosti« kot so delitev dela, materialni interesi in kooperacija.

Zato zavračamo zlonamerno obtožbo, ki násprotovanje štafeti enačijo z ratapljanjem bratstva in enotnosti. Te obtožbe, ki so pogosto prisotne v jugoslovanskem tisku, ne le popolnoma blokirajo vsakršno možnost za dialog kaj šele za demokratično razpravo, pač pa tudi pričajo o stanju mednacionalnih odnosov, ki ga z najmilejšo besedo označujemo kot nestrpnost.

O veljavnosti naših zaključkov glede narave Štafete mladosti nas prepričuje tudi podrobnost o zaključni prireditvi, ki se s štafeto vsebinsko povezuje, oziroma predstavlja njen vrhunec. Ta prireditev MORA letos obeleževati poleg redne obletnice ZKJ in drugih z mladino nepovezanih zadev tudi 200 letnico Vuka Karadžiča. Ta zahteva nas prepričuje, da se nam s Štafeto in Dnevom mladosti obeta bratstvo in enotnost ne le v obliki monolitnega gibanja na stadionu JLA, pač pa tudi v propagiranju monolitnega kulturnega izročila. Enotno kulturno izročilo pa je mimogrede negacija različnosti nacionalnih identitet med katerimi naj bi se s pomočjo teh prireditev stkale trdnjše povezave.

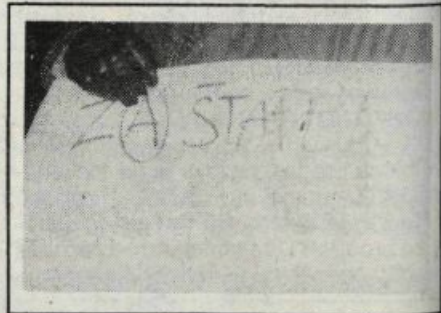
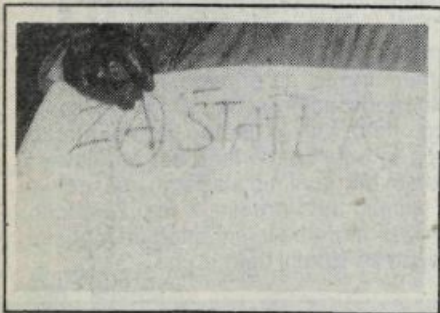
- Kot zadnji argument ki nas prepričuje v to, da vztrajamo na zahtevi po ukinitvi štafete, navajamo proračunska sredstva. Štafeta mladosti je po Titovi smrti postala izgovor ali sredstvo za črpanje denarja iz občinskih republiških in zveznega proračuna. S Štafeto mladosti, ki jo nekateri podkrepijo s preimeno-

vanjem v Titovo štafeto, se da odkleniti še tako trdno zaklenjeno ključavnico in izprazniti še tako skromno blagajno. Štafeta, s katero se legitimira načrtno trošenje proračunskih sredstev ni upravičena ne v sedanjosti ne v kakršnikoli drugi obliki. Trditev, da gre za Titovo štafeto stvar spreminja zgolj v toliko, da nam pokažejo, da se tisti, ki ta sredstva zahtevajo ne ustavijo niti ob imenu pokojnega predsednika.

Vsi ti argumenti jasno kažejo na to, da Štafeta mladosti nima nikakršnega pomena ne za mlade ne za Jugoslavijo in da zato poraba enega dinarja za štafeto pomeni neupravičeno trošenje denarja davkoplačevalcev. Prav zato predsedstvo ne sprejema ideje o modifikaciji, posodobitvi Štafete pač pa vztraja na njeni ukinitvi.

Štafeta mladosti ni mladinska prireditev. O tem govori interpretacija te manifestacije, ki trdi, da gre za prikaz bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Bratstvo in enotnost ni le stvar tistih, ki so mladi, pač pa vseh državljanov SFRJ. Zato je nerazumljivo, zakaj morajo štafeto nositi prav mladi.

Tako je razmišljala tudi skupina starcev, ki je pred leti pred Kičevim ustavila Štafete mladosti in je ni spustila naprej, dokler jim niso dovolili, da tudi oni pretečejo nekaj metrov z njo.

ŠTAFETA MLADOSTI – ŠTAFETA NOROSTI

Gornji naslov je gotovo pripraven za ježenje las na glavah. Pa brez strahu! Le koga je še strah, ko vsak teden pa enkrat prebere v dnevnem časopisju ljudski rek »mladost je norost«. Nikogar! Vidite, tudi tega naslova se vam ni treba bati. Saj je le logična izpeljava pregovora • (in kdo se še boji pregovorov?) •. Če je mladost norost, bodo tudi početja ljudi v mladostniškem obdobju občasno nora. Eden pomembnih opravkov mladincev preko koledarskega leta je pa gotovo prenašanje štafete. Tako smo torej ugotovili, da je štafeta mladosti štafeta norosti.

Štafeta norosti je lahko mladim sicer v ponos, a le, dokler jo jemljejo na način, ki si ga norost zasluži. Če bi torej slavili norost z zabavami in smehom, bi bilo še vse v redu. Če pa se štafeta norosti izrodi v togo komemoracijo, ki pri tem še veselo žre milijarde, tedaj namesto lepe vesle norosti mladino zajaše norost, ki je tako nora, da se jemlje resno. Takšno norost pa bi bilo potrebno zdraviti.

Zdraviti? Kako naj ozdraviš mladino štafete? • Bi pomagali antibiotiki? mrzli obkladki? odvajalni čaj? Klin se s klinom zbija, je zatrjevala ena norih terapij prejšnjega stoletja. Štirimeterska in tristo kil težka štafeta 10. decembra je bila poskus takšnega zdravljenja. • Morda se lahko ozdravi sama, tako, da jo preraste.

Ljubljanskim študentom (žal samo ljubljanskim, mariborski so ostali pridno tiho, njihovi voditelji pa so štafeto norosti podprli) se je zazdelo, da več niso »mladi« (ste že kdaj slišali bolj neumno zvonec izraz kot »mi mladi«? seveda ste). Ni jim več • (vsaj nekaterim od njih, ostro oko brkatih stričkov bi gotovo našlo dovolj moralne večine, ki se takooo rada igra s punčkami iz cunj in z velikimi očmi poslušaja Oblast) • do igrice s svinčenimi vojaki, stropornimi voditelji in dvignenemu penisu podobnimi palicami, ki naj bi blažile frustracije zaradi njihove politične impotence. Čisto razumno bi se radi vedli in ker imajo dvajset let in ne sedemdesetih, je to seveda perverzno, žaljivo in nič mladinsko. Če bi razpihali simbole, bi se bolje videlo, raja bi začela verjeti, da lahko kdaj celo kaj doseže in bi nazadnje začela reševati »tiste resnične probleme« ki jih tako ljubeče pestuje YU mladinska in starinska nomenklatura.

Problem s temi starčki (nekateri sicer še nimajo sivečih las) je, da so kljub svoji brihtnosti neumni. Problem z mladimi je, da so

tudi neumni, samo ne dovolj. Če že niso dovolj neumni, pa naj bodo vsaj mladi in nori in naj nosijo štafeto.

Nomenklatura bo ganjena in mladinska organizacija bo lahko pisala poročila o svoji aktivnosti.

HVALNICA NOROSTI

Če spomin ne vara, je štafeta v svoji votlini prenašala celo sporočila. In človek je radoveden: je tista ljubeče napisana voščila mladih podložnikov sploh kdaj kdo bral? Medium is the message, boste rekli, saj jih ni bilo vredno brati. Šef protokola je sprejel podpise, prisega je bila dana, sporočilo izročeno. Lahko računate z nami.

Ko so namesto k živemu človeku potem tekli k velikemu bitju iz belega stiropora nad aluminjastimi skalami, se s tem tudi ni nikoli spremenilo. Dogodek bi tedaj lahko primerjali z zadnjim bojnim pohodom Timurlenkovičevih Mongolov, ki so nekaj dni jahali nad Kitajsko za osedlanim belim konjem umrlega voditelja, a ta primera bi zavajala. Štafeta norosti ni bila nikoli toliko pozdrav človeku kot vdano, otročje navdušeno sporočilo Oblasti, da lahko računa s svojo Mladino. Drugačnih oblik in vsebin sporočanja Oblast ni marala in to je znala jasno pokazati. Tisti, ki ste gledali Žilnikova **Lipanjka gibanja** veste, kako. Tudi v Sloveniji se je govorilo o nekem mrtvem študentu, boja medicincu, ko je milica po neuspelem nastopu Vide Tomšič pomladi 1968 praznila jedilnico v študentskem naselju v Rožni dolini.

Sedaj nam nekateri dobro misleči kolegi pravijo, naj izkoristimo štafeto, da bomo povedali nekaj reči kolegom v bratskih republikah, oziroma njihovim bolj ali manj mladim voditeljem. Naj poskušamo iz trobente nekritičnih hvalnic izvabiti drugačno muziko. Ne verjamem, da bi (da bo) to uspelo, pa tudi če bi. Ne verjamem, da bi mladinska nomenklatura, ki se preriva za še bolj plačane in trajnejše službe po SZDL in občinah ne bila gluha za takšno glasbo. Mariborska **KATEDRA** tiska v nadaljevanjih zgodbo beograjske avtorice o peticijah v naši domovini. Avtorica navaja mnogo primerov, a za nobenega ne reče, da je bil uslišan.

Psovani so bili menda skoraj vsi.

Sporočilo tistega 4 m hloda in motorne žage je bilo torej tudi tole: **tovariši, nam več ni do tekanja s sporočili za vas.** Saj ne verjamemo • in nimamo razloga, da bi verjeli • da jih znate, morate ali vsaj želite poslušati.

Sporočilo se še to ni zdelo vredno, da bi zagrmelo za Cromwellom: • **»Dovolj dolgo ste sedeli tukaj, če upoštevamo, kaj ste naredili. Poberite se, da vas več ne vidimo. Za božjo voljo, pojdite!«**

• Oh, čemu neki. Plešite, kakor hočete. Nagnati vas ne moremo, resno vas pa tudi ne bomo jemali.

Boste že enkrat šli.

tekst začel: **Andrej Rus**
tekst končal: **Samo Resnik**

Erazem Rotterdamski:

HVALNICA NOROSTI

(ODLOMEK)

Naj govori svet o meni, kar mu je všeč (saj mi ni neznano, da norosti celo pri najboljših norih slabo gre) pa vendar sem jaz, edino jaz, vam rečem, zmožna, da razveseljujem tako bogove kot ljudi.

Pošteno vam povem, jaz preziram modrijane, ki proglašajo za največjega gumpca in brezsravnega tega, ki se sam hvali. Naj imajo takšnega človeka za še tako norega, priznati morajo, da je dostojen. Le kaj je primernejše, kot da Norost sama trobi o svojih zaslugah in si sama prepeva hvalnice? Kdo bi me mogel bolje naslikati od mene same?

Končno, saj se samo držim znanega ljudskega reka, ki ti dopušča, da se sam hvališ, če nimaš drugega hvalilca pri roki. Pa vendar me včasih grabi sveta jeza nad obnašanjem ljudi, nad to nehvaležnostjo in nemarnostjo. Vsi me globoko spoštujejo in radi sprejemajo moje usluge, a v tolikih stoletjih se ni našel eden, ki bi v visokodonečem zahvalnem govoru proslavil norost.

Sreča v glavnem rase iz tega, da skuša vsak biti prav to, kar že je, in za to darilo se morate zahvaliti moji dobri Samoljubnosti: njej uspeva, da ni nihče nezadovoljen s svojo zunanostjo, svojim darom, dvojim rodом in položajem, da ni nihče nezadovoljen s svojo izobrazbo in svojo domovino. Mar ni čudovita skrb narave, ki v tako brezmejno raznovrstnost sveta vpelje enakost? Kjer je kaj bolj skopa s svojimi darovi, tam pač doda več samoljubja in vse je dobro. Ras sem umno rekla – samoljubje namesto darov, saj ga ni daru, ki ga ta ne bi zasenčil. Vsekakor moram reči, da ni bilo nobeno izvrstno delo začeti brez moje vzpodbude, da ni bila iznajdena nobena lepa umetnost, ne da bi ji jaz dala navdih.

Priznati moramo, da je vojna žetev in vir najslavnejših dejanj. Sedaj mi pa pokažite

večjo norost od tiste, ki iz kakršnih koli že razlogov spodbuja k tisti vrsti borbe, ki eni in drugi strani prinaša več zla kot koristi. Ko obe vojski urejeni stojita druga proti drugi, ko zaorijo gromki glasovi rogov, kaj bi tedaj, prosim vas, z vsemi tistimi modrijani, izčrpanimi od mozganja, razdvojene in hladne krvi? Za vojno je treba veliko močnih ljudi, ki imajo veliko poguma in čim manj pameti. Nihče ne bi maral za vojaka Demostena, ki jo je ubrisal, čim je opazil nasprotnika in je bil tako slab vojščak kot dober govornik.

A prigovarjajo mi, da je tudi v vojni razum zelo pomemben. Priznam, da ga pri vojskovodjah najdeš, a to je vojaški, ne filozofski razum. Tedaj se lahko strinjamo, da lahko ta slavna dejanja izvajajo zajedalci, zvodniki, razbojniki, morilci, kmetje, bedaki, prevaranti in ostala drhal, ne pa filozofi, ki cele noči čepijo nad knjigami.

Resnica, med znanostmi so najbolj cenjene tiste, ki se najbolj približujejo vsakdanjemu razumu, norosti namreč. Teologi gladujejo, fiziki zmrzujejo, astronomom se svet smeji, dialektike prezira, le zdravnik je vreden kot vsi ostali skupaj. Čim bolj neveden, predrzen in lahkomišeln je, tem bolj ga cenijo prvaki v zlatih ogrlicah.

Po drugi strani, kdaj je že katera država sprejela Platoneve in Aristotelove zakone ali Sokratovo znanost? (...) Kaj je neumenjšje od kandidata za kak položaj, ko se priljuje narodu, ki se veseli vzklikov ko ga kot idola nosijo po mestu, ko gleda svoj broneni kip sredi trga? Pa dodajmo še razmetavanje z imeni in naslovi, božanske časti, izkazovane ljudem, ki si komajda zaslužijo naziv človeka, dodajmo javne svečanosti, ki še najhujše tirane dvigajo v vrste bogov!

Vse to je tako noro, da se temu še Demokrit ne bi mogel dostojno narogati. Kdo bi to zanikal? Pa vendar se iz te

prsti dvigajo junaška dela herojev, ki jih telikere knjige kujejo v zvezde. Takšna norost dviga gradove in mesta, na njej počivajo države, zakoni, vera, zbori, skupščine, sodišča. Na kratko rečeno, človeško življenje je ena sama igra Norosti.

Sprašujem vas, v imenu nesmrtnih bogov, je sploh kdo srečnejši od tiste vrste ljudi, ki jih svet kliče za tepčke, norce, budale in prostake, z nazivi, ki so po mojem mnenju najbolj pošteni? Pri vsej njihovi sreči se mi vseeno zdi, da so vladarji pomilovanja vredni, saj ga nimajo človeka, ki bi jim povedal resnico, in so prisiljeni, da okoli sebe zbirajo laskače namesto prijateljev. Pa bo kdo rekel, da si vladarji sami zapirajo ušesa pred resnico in se samo zato izogibajo modrih, ker se boje, da bi se morda našel kak svobodnejši človek, ki bi si predrznil govoriti to, kar je res in ne to, kar se lepo sliši. Resnica je vladarjem zares mrzka, ni kaj: ali, kakor je že to čudno, mojim norčkom uspeva, da se iz njihovih ust z užitkom poslušna ne le resnica temveč celo odkrita žalitev. Kadar govori norček, se mogočni iz srca smejejo besedam, s katerimi bi si modri natikali zanoko za vrat. Kajti resnica ima neko naravno moč, da razveseljuje, kadar ji manjka tisto, kar je v njej žaljivega, a ta dar so bogovi naklonili le norcem.

Pa pustimo te komedijante. Že davno sem si želela govoriti o svojih zvestih spoštovalcih, kraljih in knezih, odkrito in svobodno, kot se svobodnim duhovom spodobi. Če bi oni imeli za pol unče soli v glavi, bi bilo mar kaj bolj žalostnega od njihovih življenj? Komu bi še padlo na pamet, da plača krono s krivo prisego ali očetomorom, če bi dobro razmislil, kako ogromno breme mora nositi človek, ki hoče v resnici vladati. Ta ki upravlja z državo, se mora ukvarjati z javnimi,

ne z zasebnimi posli, ne sme misliti na nič drugega, le na občo korist; še za dlako se ne sme oddaljiti od zakonov, ki jih sam sprejema in izvršuje; bdeti mora nad poštenjem svojih uradnikov in nižjih oblasti. Grehi navadnih ljudi se ne občutijo tako močno in njihove posledice ne sežejo daleč; vladar pa stoji na takem mestu, da se njegov primer kot smrtonosna kuga širi daleč po svetu, če le malo skrene s poštene poti. Poleg tega njegov položaj nosi s seboj velike skušnjave, ki ga zavajajo v greh, obilje zabav, laskanja, razkišij, da se mora še bolj truditi in marljiveje bdeti nad seboj, da se ne spozabi in ne zanemari dolžnosti. Naj sploh ne govorim o zarotah, mržnji, strahu pred vsakršnimi nevarnostmi; na koncu koncem mu stoji nad glavo tisti pravi kralj, ki bo hitro zahteval od njega račune za vsak, še najmanjši prestop, toliko strožje, kolikor večjo oblast je imel, ko je še strašil po svetu.

Če bi torej vladar razmišljal o teh in takšnih stvareh • (in če bi bil pameten, bi gotovo kdaj razmišljal) • po moji presoji ne bi imel nikdar mirnega sna, in zalogaj bi mu zastajal v grlu. Toda jaz jim pomagam, da vse te skrbi pustijo bogovom, sebi pa privoščijo brezbrizno življenje ter poslušajo le tiste ljudi, ki jim znajo s prijetnimi glasovi razveseliti ušesa. Verujejo, da dobro opravljajo svoje vladarske dolžnosti, če so neprestano na lovu, če negujejo lepe konje, če za čare prodajajo nazive in položaje, če si vsak dan izmišljajo nove načine, kako izcediti premoženje svojih podanikov in z njim napolniti lastno blagajno; večše seveda, pod dobri izgovori, da se na vsaki krivici vidi pravična plat.

Predstavljajte si človeka na prestolu • (in najdejo se takšni) • ki ne pozna zakonov, ki je skorajda sovražnik občin interesov, a mu je mnogo do lastnih koristi, ki je vdan strastem in zabavam, ki

sovraži znanje, prezira resnico in svobodo, misli več na vse drugo kot na blagostanje države in meri vse po svoji požrešnosti in sebičnosti! Tedaj mu obesite zlato ogrlico, ki označuje čvrsto enotnost vseh vrlin, položite mu na glavo krono, z dragimi kamni okrašeno, da ga opominja na junaška dejanja, dajte mu v roke žezlo, znak pravičnosti! Ogrnite ga v škrlatni plašč, znak vdanosti državi! Če bi sedaj vladar primerjal te znake dostojanstva s svojim življenjem sem prepričana, da bi ga bilo **sram**, ker jih nosi, da bi se **bal**, da se kje ne najde šaljivec, ki bi

to gledališko opremo izpostavil smehu in šali.

(1509)

i. & p.: S. R.

In potem pride mladost. Kako draga je vsem, kako si vsi žele, da bi ji pomagali, ji podžali roko. A odkod, prosim vas, je bila dana mladim bitjem ta očarljiva privlačnost? Od mene. Zaradi moje dobrote nimajo mladi niti ščepca pameti in jim zato ni ničesar mar. (...) In čimbolj se človek oddaljuje od mene, tem manj ima od življenja, dokler ne pride mrzlovoljna starost, ki je vsem, še

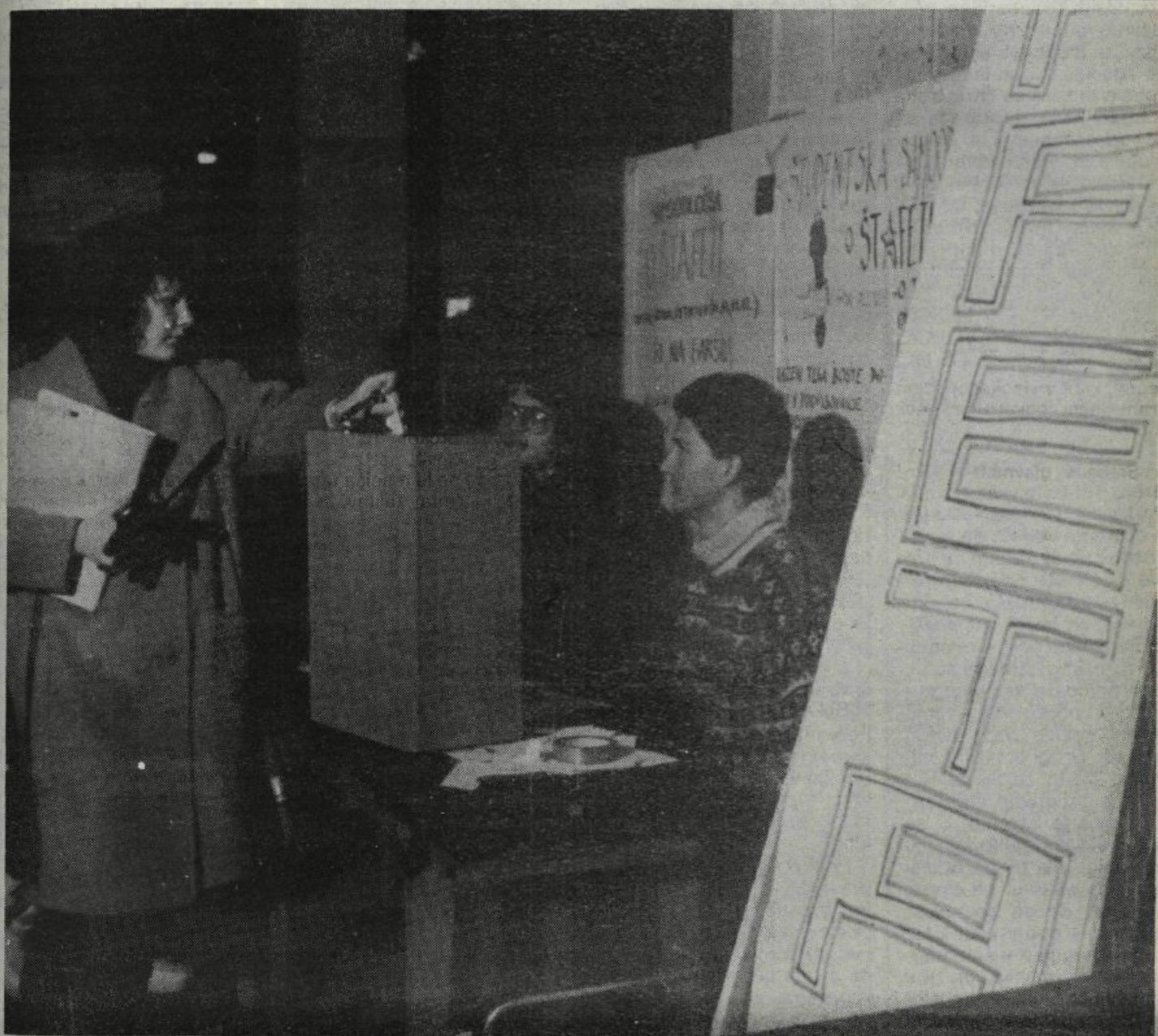
sami sebi v breme. Neznosna bi bila, če ji jaz ne bi ponudila roke. Tako ljudje z vso pravico poreko za starce, da so se potročili.

Toda oni, slišim prigovore, blebečejo, govore neumnosti. Dobro, tudi jaz to vem. A prav to je pomladitev. Kaj pa je otrok, če ne bi te, bi brezsmiselno blebeto in traparije kvasi? Mar ni najlepši čar detinstva v tem, da nima pameti? Kdo ne bi občutil mrznje in gnusa, kot pred strašilom, ob detetu, ki bi govorilo kot zrel človek! To potrjuje ljudski pregovor, ki pravi: Mrzlim otroka, ki mu pamet dozori pred časom.

NICK
CAVE

KONCERT

7. FEB. '87

NOVOLETNA PRAVLJICA

Spodobi se, da se ob novoletni poslanici govori s pravljico ali vsaj o pravljici. Pravzaprav je pravljica skoraj vsak odgovor na vprašanje »kaj si želiš?«. Še posebej, če tako vprašanje postavi mirovnikom in to ob novem letu.

Pri pravljicah gre samo za to, da jih vzamemo zares, oziroma, da tisto, kar se pojavi v mislih kot pravljica, poskušamo udeležati. Pravljica ima to možnost, da lahko uide miselnim in vedenjskim vzorcem in te iz sveta miselne zaplankanosti popelje v svet sproščenosti in. Med pravljico in resničnostjo bo ostal razkorak vse dotlej, dokler ne bo zavedanja, DA JE MOČ RAZKORAK PREOSTITI; vse dotlej, dokler ne bo v zavesti ljudi pristotna tudi misel »ČE STORIM ZA UDEJANJANJE PRAVLJICE NEKAJ, IMA PRAVLJICA MOŽNOST ZAŽIVETI, ČE NE STORIM NIČESAR, NIMA PRAVLJICA NOBENIH MOŽNOSTI IN BO ZA VEDNO OSTALA LE PRAVLJICA V KLASIČNEM POMENU BESEDE«.

Prvi prevod v mirovniški jezik: če bomo verjeli, da je razorožitev zgolj utopija, ni nobene možnosti, da bo do razorožitve kdaj prišlo, če storimo droben korak k razorožitvi na lastno pest – recimo, da razorožimo samega sebe, kar je edino za kar smo neposredno odgovorni – smo dali razorožitvi vsaj nekaj možnosti. Drugi prevod v mirovniški jezik: če se za mir borimo s krepitvijo vojaškega sistema je isto, kot bi se proti lastnemu alkoholizmu boril tako, da bi poizkušal popiti ves alkohol na svetu, računajoč, da ga bo nekoč zmanjkalo – oboje vodi k točki kulminacije – v samomor.) S tem ne mislim, da bi v daljni prihodnosti preko procesa udejanjanja pravljic pravljice izginile. Tega ne mislim zato, ker o daljnji pri-

hodnosti v tem trenutku sploh ne razmišljam. Gre za trenutek tukaj in zdaj, ko vsi sanjamo in ko se le redkokdo zaveda, da je vredno poizkusiti. Edina pot k boljšemu je ta, da za dobro deluješ, z vzgajanjem samega sebe in z udejanjanjem notranje energije ali pa z aktivnim delom navzven. Vsebina zadnjega stavka nakazuje dva izmed treh osnovnih sestavnih delov pravljice: posameznika (človek, žival, predmet) in okolje (družba, narava) tretja sestavna enota pa je nivo institucije (država, red). Naslednja sestavna enota so lastnosti komuniciranja med prvimi tremi enotami. Tu se znajdejo karakterne značilnosti posameznikov (npr. agresivnost, neavtonomnost), skupine ljudi (sebičnost, podpihovanje, nerazumevanje, netolerantnost), temeljne značilnosti določene strukture v družbi (razredni in generacijski razkoli, rasizmi, seksizmi, diskriminacije), orientiranost vladajoče institucije (totalitarnost, hierarhičnost, neupoštevanje posameznika) in tako dalje. Če so v oklepajih našete zgolj tako imenovane »črne« lastnosti, je to samo zato, ker jim »bele« pripadajo kot logični komplementarni del in jih ni potrebno posebej navajati.

Iz takih in podobnih sestavnih delov sestavlja pravljico skorajda vsak od nas. Potem si ponavadi reče »ah, ja...« in pravljico vrže proč. Ima pa vsaj še dve možnosti, ki ju toplo priporočamo posebej po novoletnih praznikih:

Prvič. Lastnosti ali enote iz pravljice, ki jih človek zazna kot gradnike dobrega, lahko postavi za dejavnike svojih lastnih komunikacij. Recimo, da s tem prispeva k energiji »dobrega« ali kot bi rekli mirovniki h »kulturi miru«.

Drugič. Pravljico lahko zapiše in objavi (v časopisu, na

letaku, z lutkami ali v knjigi, na javnem zborovanju, pove jo inkasantki, natararju, prijatelju...). Temu so včasih rekli, da se družbeno angažira, mirovniki pa bi rekli, da dela z mirovno vzgojo. S tem, ko se pravljico aktivira tudi navzven in ne le navznoter, postane pravljica vsebina provokacije. Ponavljam VSEBINA PROVOKACIJE. Okolje jo sprejme ali kot VSEBINO ali pa zgolj kot PROVOKACIJO. Tako tvegamo, da bo prišlo do absurdov kot so: če pravljica govori o svobodi vesti posameznika, je to lahko provokacija za rušenje države (glej Ugovor Vesti in Civilna Služba), Če pravljica govori o tem, da se dan mladosti obeleži z eno tovarno za mladince v enem letu namesto s štafeto, to lahko sproži patriotska, Titostična itd, naslanja (glej akcijo »ŠTAFETA«). Skratka, s pravljico lahko mimogrede zanetiš medrepubliško vojno, ki je tudi enotna partija in vojska ne moreta preprečiti. Razlog za to je jasen: pravljic ljudje ne jemljejo resno ali povedano drugače, pravljice

vidijo zgolj kot pravljice, ne pa kot hudirjevo resnične vsebine. Ali še drugače: gledajo formo in ne notranjosti.

V političnih strukturah se slednji princip udejanjanja tako, da se ne razpravlja o vsenini pobud (pravljic) slovenskih mladincev ampak zgolj o načinu, kako se te pobude (pravljice) pojavljajo (glej izjave ZSMJ). Med ljudmi se taisti princip udejanjanja tako, da vzamejo naše delo zgolj kot punt in se nad puntom naslanjajo (glej poraz samopriskpevka v Ljubljani).

Vsebina današnje poslanice je torej provokacija, da bi se ljudje zavedli možnosti svoje avtonomnosti in odgovornosti do svojega lastnega početja. Pravljice, ki jih slišimo v sebi ali od drugih, vzemimo torej zares. Nekaj tisoč let nam vtepa v glavo, da so neuresničljive, samo za to, da jih ne bi udeležali ampak o njih le sanjali (o dobrem kralju na primer...). S tem naj bi zgolj sanjali tudi o svobodni misli, ki se ji še vedno reče domišljija in ki jo pravljica simbolizira.

ZA MIROVNIKE MARKO HREN

NAMESTO EKOLOŠKE NOVOLETNE ČESTITKE

BUDNICA

Mislím, da ni za kaj čestitati. Želeti kaj dobrega (Ob tem, da večina še vedno ždi vsak v svojem kotičku, svoje politično angažiranje pa omejuje tisto kar je vnaprej predpisano, pričakovano – preprosto oblasti pogodou, pa bi bilo skrajno nerealno. Želeti kaj slabega, to ostane torej edina realna želja, edina želja za katero je moč pričakovati, da se bo izpolnila. No, to pa že ne gre! Našim delavcem, kmetom, inteligenci, našim delovnim ljudem in občanom – nihče ne želi nič slabega. (Verjetno se jim zato tudi godi tako »dobro«!) Torej nič ne čestitam in nič ne želim.

Ne želim si Miru, ki zahteva:

- da o ekologiji ne smem po svoje misliti;
- da če že mislim, potem tudi molčim;
- nevznemirjeno javnost v teh vznemirljivih časih ...

Ne želim si miru mogočnejšev in moči, želim si spopad argumentov, javni spopad! Želim si vseh takšnih nemirov, ki bodo prebujali vest in zavest, ki bodo razkrinkovali lažno moralo oblastniške miselnosti, ki bodo razbijali idilčno podobo o rajski deželi in o papeštvu izvoljenih.

Hočem biti »zelen« zaradi prepričanja, da ekologija ni ozka znanstvena disciplina. Sem za ekologijo zavesti, ki se ne ustavlja pred tovarniškimi dimniki, jedrskimi centralami, propadlimi gozdovi in zasvinjanimi rekami ... Vse to so le zunanji izrazi nezavedanja, ki to ni, saj je ideološko in politično utemeljeno in torej brez »družbeno« verificirano. Zato v ekologijo zavesti uvrščam tudi vsa tista prizadevanja, ki jih danes vidimo v pobudah in

zahtevah »navadnih« državljanov. Ljudstvo se ima pravico motiti v svojem imenu in

zase, moti se lahko tudi vsak zase. V mojem imenu (in v našem imenu) pa se ne sme

motiti nihče.

Roman Plohl

NOVOLETNA POSLANICA

Konec leta je najprimernejši čas za obračun s preteklo dejavnostjo in za usmeritev pogleda vnaprej. Leto 1986 je bilo tudi leto precejšnjega razmaha družbenih gibanj. Vsako od njih je v prostor vneslo določeno kvaliteto in začelo kazati na probleme, za katera so gibanja menila, da jih družbene institucije do sedaj sploh niso ali vsaj niso v zadostni meri upoštevale. Gibanja so se vzpostavila kot aktivni dejavnik okoli problemov do katerih družba in njene institucije v preteklosti niso bili dovolj odprti in aktivni.

V paleti gibanj se vse bolj dviga iz koprene anonimnosti tudi duhovno gibanje z Delovno skupino za duhovno gibanje pri RK ZSMS. Kaj je torej to gibanje vneslo v naš skupni kulturni in družbeni prostor v letu, ki se izteka? Delovna skupina za duhovno gibanje (DSDG) se je predvsem trudila v smeri treh, že od začetka njenega delovanja zastavljenih ciljev. Kot prvo je šlo za **SODELOVANJE Z DUHOVNIMI SKUPINAMI** v Sloveniji. Pomembno se nam je zdelo vzpostaviti dialog med DSDG in različnimi duhovnimi skupinami, pogosto zaprtimi le v svoj krog delovanja, ki na ta način že več let delujejo v našem prostoru, kakor tudi med samimi duhovnimi skupinami. Ravno zaradi problematike teh različnih skupin smo začeli ustvarjalno sodelovati s Koordinacijskim odborom za družbene organizacije in društva pri RK SZDL in s skupnimi močmi začeli reševati problematiko legalizacije duhovnih skupin v Sloveniji. K sodelovanju smo povabili tudi precej strokovnjakov, ki naj bi, vsak s svojega zornega kota osvetlili ta problem. DSDG sama meni, da bi bilo mogoče rešiti problem legalnosti teh duhovnih skupin z ustanavljanjem društev z duhovno vsebino v okviru SZDL. Organizirali smo tudi

srečanje duhovnih skupin, katerega namen je bil naši javnosti predstaviti posamezne skupine znotraj duhovnega gibanja, prav tako pa tudi iniciirati sodelovanje med posameznimi duhovnimi skupinami.

V skladu z našim drugim ciljem, ki poudarja razvoj **NOVE DUHOVNOSTI**, smo v decembru pripravili javno okroglo mizo na temo nove duhovnosti kot družbene potrebe, katere glavni namen je bil osvetliti problematiko nove duhovnosti z različnih zornih kotov, kar naj bi pripomoglo k celostnemu razvoju naše družbe. Naša osnovna teza v pripravi te okrogle mize je namreč bila opozoriti družbo na preveč enostranski in nesimetričen razvoj v preteklosti. To je med drugim pripeljalo v dosedajšnjo družbeno krizo, ki je v veliki meri tudi kriza vrednot, kar prizadene zlasti mlade.

Novo duhovnost lahko definiramo kot iskanje lastne duhovne biti preko ozaveščene samokultivacije in izražanje te biti preko posameznikovega ustvarjalnega vstopa v družbeni prostor. S tem presega nasprotje med religioznostjo in ateizmom, saj jo lahko človek živi ne glede na svoje idejne opredelitve. Nova duhovnost se v skladu z osnovno usmeritvijo zavzema za uveljavitev humanih vrednot življenja, za ustvarjalno svobodo in odprtost do različnosti.

V duhovnem gibanju skušamo razvijati načelo samoorganizacije, ki izključuje togo hierarhičnost in paternalistično vodenje z osrednjo osebnostjo. In nenazadnje se nam zdi pomembno tudi vzpostavitev konstruktivnega, ustvarjalnega in enakopravnega dialoga med Delovno skupino za duhovna gibanja in posameznimi institucijami.

Peter Jamnikar
Delovna skupina za duhovna gibanja

BOŽIČ IN KRISTJANI

Vsako praznovanje je razpeto med »že« in »še ne«, med nekaj, kar se je izjemnega zgodilo v preteklosti, in med tisto, na kar je usmerjeno naše upanje, tega pa napaja prav ta »že«, ki pa še ni polno uresničen v nas samih. In prav ta napetost med objektivnim »še ne« daje praznovanju nek mik in čar, ustvarja v človeku hrepene in je zo po polnosti bivanja.

Božič je najprej praznik človeka, praznik njegove veličine, kajti božje učlovečenje – sestop Boga v človeka in sprejetje njegovega bivanja – pomeni visoko priznanje in ovrednotenje človeka. Toda ne kakršnega koli človeka, ampak prvenstveno tistega, ki uresničuje to, kar je najboljšega v njem in s čimer hkrati presega svoje konkretnosti. In kaj je v človeku najboljšega? Najbrž to, s čimer se človek potrjuje kot človek, s čimer prerašča svoje meje, pogojenosti, svojo stisko in zlo; to, kar človeka bliža in mu pripomore k polnejšemu bivanju. To polnejše bivanje pa človek doživlja v

občutju svobode, ljubezni, dobrote, lepote, sprave in miru. In prav to so osnovne kategorije božiča in jih kristjani doživljamo v teh dneh. Božje učlovečenje tako pomeni za nas odrešenje človeka, kajti sobivanje Boga z nami in v nas daje človeku možnost, da uresničuje te kategorije.

Božič je praznik veselja in upanja, ki sta nam v tem negotovem in temnem času nadvse potrebna, da odstranujeta naš pesimizem in cinizem.

Z božjim učlovečenjem kristjani verujemo, da gospodarski zapetljaji, politične napetosti, manipulacije, vse vrste nasilja in ne nazadnje smrt, da vse to nima zadnje besede v življenju človeka, kajti:

– z božjim učlovečenjem se lahko postavimo nad pravne strukture, nad svet vojska, nad bogastvo in denar;

– ker se je Bog učlovečil, se človeku ni treba sprijazniti s strahovladno pritlikavcem, mu ni treba hlapčevati fara-

onskemu bogu, mu ni treba iz znanosti, zgodovine, kulture in politike delati malikov in se s Sizifovimi napori zatekati v sisteme in ideologijo po zadnjo resnico;

– ker se je Bog učlovečil in s tem odrešil človeka zgolj zemeljske omejenosti, bolečina in trpljenje za nas nima jo zadnje besede, kajti verujemo, da za nami ne ostaja le sončni prah, ampak nas osebno čaka velika prihodnost, velika in dokončna svoboda.

Vse to pa nas ne uspava za življenje tu in sedaj, kajti ta prihodnost je pogojena s kvaliteto zemeljskega bivanja, z uresničitvijo zgoraj omenjenih kategorij božiča.

Prav zato hoče in mora biti naše bivanje v družbi angažirano; angažirano zoper vse tisto, kar nas zapira v začarani krog duhovnega kaosa in praznote, pa tudi zoper izkoriščanje, tiranijo in manipulacijo – zoper vse kar krni in onemogoča polnost in kvaliteto človekovega bivanja. V imenu človeškega dostojanstva, ki ga je s svojim učlovečenjem nakazal Bog,

se v družbi zavzemamo za duhovne, etične in verske vrednote; hočemo v njej več poštenosti, pravičnosti in pristnosti, več medsebojnega razumevanja in prizadevanja za mir z odstranitvijo vsega tistega, kar nas ločuje in dela tujce med seboj; hočemo, da bi bil človek res človek, brat, bližnji, tovariš, soodgovoren... Zato se zavzemamo za spoštovanje starosti, za trdnost in svetost zakonskega življenja, za upoštevanje in angažiranje mladine, za zdravo in ljubeče otroštvo, s katerim je zagotovljen naš narod, njegove vrednote in njegova dediščina.

To je »delovni program«, ki nam ga narekuje božič in ga hočemo ponesti in uresničevati v novem letu, ki je pred nami. Zato želimo, da bi v tem novem letu vsi, verni in neverujoči, doživeli prerojenje, da bi v skupnem življenju začutili srečo in mir ter okusili smisel in svetost bivanja vsakega izmed nas.

Pavle Jakob
v imenu mladih kristjanov

Kje so plule
naše
ladje

Pododdelak redakcije za agitacijo, ki se že nekaj mesecev trudi z navigacijskimi poročili in obveščanje, kje plujejo naše ladje, je pripravil krajše poročilo o plovbi naše flote. Kot vsaka bilanca bo tudi ta nepopolna, vseeno pa upami, da boste zaslutili, kje vse so se z valovi borile naše lepe ladje. Morda se še spominjate viča, ob katerem so govorili, da se je tov. Fran Milčinski-Ježek znašel v zaporu: Fran Milčinski-Ježek našel v ptica na svetu. Galeb, biser naše vojne mornarice pa je po smrti Josipa Broza-

Tita dobil mlade. Če smo do leta 1980 imeli le enega svetovnega popotnika, Jih vsi po danes - hvala bogu - kar nekaj. In vije, za vrsti skrbijo za ugled Jugoslavije, za krepitev miroljubne koeksistencence med narodi, za prijateljske odnose v svetu, za zdravje in slavo tega koščka sveta.

RADIO
ŠTUDENT
UKW 89,3 MHz
106,4 MHz

"BORBA ZA MIR JE ISTO KAO TUCANJE ZA NEVINOST"

Tako se glasi vsebina nekega grafita v naši prestolnici. In prav nobenega dvoma ni, da so se jugoslovanski diplomati najbolj krčevito borili za mir v poletnih mesecih. 1. septembra se je v bivšem Salisburyju in zdajšnjem Harareju začela konferenca nevrščenih. Poglejmo si našo postavbo: kapetan je bil Sinan Hasani, Josip Vrhovec se je po comebacku s Kritično analizo političnega sistema najbolje počutil na levem krilu, Raif Dizdarević je bil steber obrambe, Ignac Golob, sicer stalni član

ekipe Organizacije združenih narodov, je bil golman, Pejić, sicer pomočnik zunanjega ministra, je igralcem na igrišču nosil vodo, Oskar Kovač je skrbel za zvezo, Dušan Litvinović, sicer jugoslovanski ambasador v Zimbabveju, pa je skrbel za dobro počutje vseh igralcev. Postava Hasani, Vrhovac, Dizdarević, Kovač, Golob, Pejić in Litvinović je na srečanju v Harareju dosegla povprečne športne rezultate, vsi prisotni pa so si bili edini, da si zaslužijo nagrado za Fair Play. V imenu cele ekipe je nagrado prejel Sinan Hasani.

Obisk naše ekipe v Harareju pa seveda ni vse, kar so naši vrli športniki pokazali v tem letu. Janez Zemljarič, rojen v vasi Bukovci na Ptujskem polju, je že v času najbolj napetih dogajanj v Harareju, obiskal Libijo. Ni znano, ali je njegov obisk v Harareju kaj vplival na izjave voditelja libijske džamaharije polkovnika Gadafiya o izstopu iz smešnega gibanja nevrščenih. Znano pa je nekaj dru-

gega. Pogovori so namreč potekali v prijateljskem ozračju, obe strani sta si bili edini o mnogočem, še zlasti pa sta imeli sorodne poglede na dogajanja na Bližnjem vzhodu, iraško-iranski fronti in na Kosovu. In znano je še nekaj tretjega: podpredsednik zveznega izvršnega sveta se ni sestal z voditeljem svetovne islamske revolucije polkovnikom Gadafijem.

Komaj šest dni po uspešnem obisku Janeza Zemljariča v Libiji, je njegov kolega Stane Dolanc - sicer eden najbolj priljubljenih, kritičnih in prodornih jugoslovanskih politikov - obiskal Atene. Sestal se je z znamenitim borcem za pravice makedonskega naroda Pa-pandreujem. Glede na to, da po Dolancem obisku v Atenah še vedno veljajo predpisi o obveznem vizumu za potovanja v Grčijo, lahko sklepamo, da so pogovori potekali v prijateljskem ozračju in da so bili neuspešni. Da naša mednarodna aktivnost ni od muh, je še istega dne - torej 8. septembra - dokazal jugoslovanski ambasador v Moskvi Drulović. Se-

stal se je namreč s tov. Ševarnadzejem. Omenimo, da je tov. Dru-lović slab mesec dni kasneje do-bil pomembno priznanje Sovjetske zveze: Odlikovanje "red prijateljstva med narodi." Dru-lović se je s svojo aktivnostjo izkazal že v avgustu: takrat ga je namreč sprejel član politbiroja CK ZSSR Virotnikov. Glede na to, da je ob koncu leta tovariš ravnatelj ju-goslovanske partije Renovica pri-potoval v Moskvo, lahko sodimo, da so bili vsi pogovori ambasadorja Dru-lovića na moč uspešni, plodni in usodni za razvoj Jugoslavije in našega sodelovanja s Sovjetsko zvezo.

Pa se iz Rusije vrnimo v september. 12. septembra sta tovariša Rudi Ča-činović in Ciril Ribičič obiskala Barcelono. Tam se je namreč odvijal festival katalonske socialistične partije. 17. septembra pa je dele-gacija Solunskih borcev obiskala Pariz. In da ne bomo pozabili na armado, povejmo, da je 22. septem-bra orkester Jugoslovanske ljud-ske armade igral v Vidmu. Navduši-li so več tisočglavo publiko. Ne-koliko bolj zapletene stvari pa so se dogajale ob koncu meseca. 25. septembra sta se v New Yorku se-stala Raif Dizdarević, sicer naš zunanji minister in steber obram-be v Harareju, ter George Schultz, ameriški zunanji minister in znan

izvoznik ilegalnega orožja. O čem sta se pogovarjala lahko le ug-i-bamo. Da pa stvari niso najbolj enostavne, pove podatek, da je štiri dni po Dizdareviću v ZDA pripotoval še zvezni sekretar za finance Rikanović. Obiskal je nam vsem dobro znani Mednarodni mone-tarni fond. Končajmo pregled septembrskega do-gajanja z nekoliko bolj optimisti-čnimi dogodki: Milan Kučan in kom-panija so obiskali Poljsko. Istega dne, torej 29. septembra, sta tov. Smole in gospod Grmič obiskala Av-strijo.

Omenili smo že, da sta septembra obiskala Združene države dva naša moža: Dizdarević in Rikanović. 2. oktobra pa je v isto deželo pri-potovala še tretja delegacija: vodil jo je tov. Šinigoj. Dan prej pa je Dizdarević obiskal newyorško podružnico OZN-a. Da pa bi ohranil ravnotežje med obiski na zahodu in vzhodu, je istega dne tov. Zemlja-rič obiskal Moskvo. Naslednji dan pa je, kot smo že omenili, naš ve-leposlanik v Moskvi prejel pomem-bno sovjetsko odlikovanje. V So-vjetsko zvezo pa so oktobra potova-li še vojvodinski komunisti. Da

Pejić, podminister za zunanje zade-ve, je obiskal New York, največ po-zornosti pa je namenil palači Zdru-ženih narodov. Po Raifu in Šinigoju torej še tretji obisk v New Yorku oktobra meseca. Končajmo oktobrsko bilanco naših popotovanj. Dizdare-viće je ob koncu meseca obiskal Rim. Najbolj zanimive stvari pa so se - kot se spodobi, dogajale, najdlje. 26. oktobra sta bili na Kitajskem kar dve naši delegaciji. Prvo je vodil tov. Šinigoj, drugo pa tov. Naslakovski, sicer bančnik po po-klicu. Oktobra pa je isto deželo obiskal še naš Branko Mamula, člo-vek, ki je bil na partijskem kon-

pa ne bi govorili le o tem, kako so naše ladje plule po tujih lukah, povejmo še, kako so drugi prihaja-li k nam: najpomembnejši in najve-čji obisk smo preživeli v začetku oktobra. Kar 500 ljudi je prišlo na 55. generalno skupščino Inter-pola. Skratka, kar lepo število policajev. K nam pa niso hodili le ljudje iz Interpola, pač pa tudi šefi KGB-ja. Obisk vrhov KGB-ja smo namreč preživeli pred kak-šnim mesecem. Ob koncu meseca je bilo stanje še bolj zanimivo:

gresu izvoljen v Centralni komite in je pri tem nabral največ gla-sov. Admiral flote Branko Mamula je v istem času obiskal še Sever-no Korejo in tovarišu Kim Il Sun-gu prenesel pozdrave jugoslovana-skega ljudstva, partije in arma-de. Ob koncu oktobrskje bilance po-vejmo še, da je 22. oktobra tov. Vojo Srzentić s kompanijo obiskal Strassbourg.

ALI ŽERDIN

Naredimo še eno "štih proba": kje so plule naše ladje avgusta? Ravno takrat so se vsi po vrsti intenzivno pripravljali na srečanje v Harareju, hkrati pa je ta čas bil in je nedvomno zelo primeren za potomonunskih deževij. Veselin Džuranović, človek, ki je precej pripomogel k velikosti našega dolga, je odšel na daljši, prijateljski in poldelavni obisk v Pakistan. Pri

Vlajković, bivši šef države, je na začetku meseca obiskal Gano in Gvinejo. Obisk je bojda sodil v okvir priprav na srečanje neuvrščenih v Harareju. Dragoslav Pejić, danes že večkrat omenjeni pomočnik zunanjega ministra, pa je potoval po Libiji in Alžiriji. To bi bilo za avgust vse, upamo, da nismo kakšnemu možakarju iz vodstva naredili krivice in ga iz tega počitniškega seznama izpustili, prav go-

vseh teh potovanjih na dekanski polotok postaja vedno bolj očitno, da naša politika dobiva hipijevske simptome. Indija postaja njihov cilj. "Videti Indijo in umreti", postaja njihovo geslo. Tudi tovariš Mikulić si je na začetku avgusta privoščil krajši prijateljski obisk v Indiji. Od tam pa je odpotoval še v Kuvajt.

Ivo Vrandešić, po poklicu predsednik jugoslovanske skupščine, pa je na začetku meseca odpotoval v Kolumbijo. Najbrž bi bilo odveč poudarjati, da so bili pogovori v tej bankrotirani državi zelo uspešni.

tovo pa so vsi omenjeni ljudje lepo preživeli avgust. Lepo bi bilo, če bi se v teh hladnih dnevih spovelemož. Največ je spet potoval Raif Dizdarević Resnici na ljubo sodijo potovanja v njegov opis del in nalog. V enem mesecu je obredel Malto, Romunijo in Belgijo. Belgijo je skoraj istočasno z Dizdarevičem obiskal tudi bivši predsednik slovenske vlade Vratuša. Povejmo še, da so julija na Poljsko odpotovali člani delegacije CK ZKJ, ki so obiskali Jaruzelskega. Pogovori so bili prijateljski in prisrčni.

Tako, s štih probami smo pri koncu. Zelo hitro pa lahko ugotovimo eno: nobena delegacija ni odpotovala na Nizozemsko, nobena delegacija ni odpotovala na Dansko ali v Švico. Pa ne, da tam nimajo časa za naše potaplače? Na hitro bi lahko določili tri osnovne orientacije zaradi obiskov: na zahod potujejo zaradi preteklosti, na vzhod zaradi sedahodnosti, na jug pa zaradi sklenjenosti. Če smo jasnejši: na zahod potujejo, ker morajo nekaj skleniti o naših dolgovih, preteklosti in kiksih. Na jug potujejo, ker jih to zabava, ker imajo tam veliko časa zanje, ker tam lahko vidijo veliko lepih stvari. Na jug hodijo,

Hkrati je jasno še nekaj: najbolj priljubljena dežela je Kitajska. Naše ladje so Kitajsko dobesedno okupirale. V istem trenutku je bilo na Kitajskem celo več različnih delegacij: od bančnikov, gospodarstvenikov, vojakov itd.

Morda bi bilo prav, če bi izročili še posebno popotniku; Raif Dizdarević je že po službeni dolžnosti moral zmagati. Visoko mesto pa bi nedvomno osvojil tudi tov. Mikulić. Njegovi funkciji bi sicer bolj pristajalo, če bi bil doma in krpal trgana jadra našega Titanika, očitno pa mu popotniška žilica ne da, da bi bil doma in pri miru. Ker je dolžnost vsake bilance tudi prognoza, lahko napovemo, da bodo naše ladje naslednje leto plule v

da potem lahko doma pišejo, kako lepo so jih sprejeli, kako radi nas imajo. In če nas imajo radi tujci, ni razloga, da nas ne bi marali doma. Bolj kot nas ljubijo tujci, bolj se tudi medsebojno ljubimo. Na vzhod pa hodijo zaradi prihodnosti. Zakaj zaradi prihodnosti, ne bi razlagali.

naslednjih smereh: precej jih bo šlo na Kitajsko, precej v Sovjetsko zvezo, nekaj manj v New York in Bruselj, sem in tja bo kakšna ladja zaplula tudi na dekanski polotok. Nekaj pa je jasno: nihče ne bo šel na Nizozemsko. Še dobro, da imamo hard core internacionalo, ki je v dobrih odnosih z Amsterdamom.

»urah kreativnega igranja« in pri »Creative Madness Workshop«. Da bi voditelji držav ležali na kavču, mahali z nogami in rokami in vpili »Mama!« ali »Nočem!«, kakor to zahteva bioenergetska procedura provokacije potlačenih želja? Pač, v bazenu bomo videli skupino golih generalov iz generalštaba med Bindrimovim »Nude Encounter Marathon«.

Zaenkrat imamo Novo leto in karnevale za kolektivne kreativne igre, potrese in poplave za »vaje nacionalne solidarnosti«, konfrontacije s policijo za »vaje sproščanja nakopičenega obupa« in vodne topove za »ulično hidroterapijo«. Televizija je nova »vaja prepoznavanja oseb«, medtem ko so filmi Oswald Kolleja očiten pouk o »kožnih senzacijah in genitalnem sproščanju brez občutka krivde«.

Opravičujem se, ker sem bil predolg. Če vam je kaj ostalo nejasno, vas bo potešilo tole: film bo poln zžeškljivih nejasnosti. To je najboljši način, da si ga boste še enkrat ogledali in da se bodo prihodki podvojili.

Prevedel V. S.

SVETOVNA KRITIKA O FILMU

»... na trenutke nenadkriljive komedije Jugoslovana Dušana Makavejeva, ki med drugim napoveduje začetek 'erotičnega socializma'«

Jean d'Baroncelli,
LE MONDE

»Makavejev se okrutno norčuje iz lažne stalinistične sramežljivosti in se, potrjujoč svojo vero v komunizem, predstavlja neudržljivo obešenjaško, kot pesnik svobodne ljubezni.«

Marcel Martin,
LES LETTRES FRANCAISES

»Zgleden primer filma, ki je bil ustvarjen v svobodi, ki išče več od svodobe za vse in ki z veliko politično strogostjo analizira primež, v katerega se je med kapitalističnim imperikalizmom, zblaznelim od svojih nasprotij, in sklerozo socialistične birokracije ukleščilo človeštvo. Močan poziv k življenju z marksizmom in po marksizmu...«

»Eden od redkih dihov upanja, ki prihajajo iz neke socialistične dežele.«

Michel Ciment,
LA QUINZAINE LITERAIRE

»Brez dvoma je WR najboljši film festivala v Cannesu 1971...«

»Kot Nedolžnost brez zaščite tudi ta film Makavejeva ustvarja svoj lastni, izjemni žanr...«

»Izreden vizualni spektakel poetskih asociacij...«

»Bizarno humanistično remek delo...«

»Film Makavejeva je jugoslovanski kinematografiji zagotovil čvrsto mesto na svetovni sceni...«

David Robinson,
FINANCIAL TIMES

»... zadnja filmografska epizoda vsekakor najbolj genialnega jugoslovanskega režiserja...«

»... film, iz katerega diha svobodno ozračje. Ta film ne bo vseč niti tlačnim niti tlačiteljem (erotičnim ali drugim), pa tudi birokratom režima in vesti, cenzorjem 'dobrega okusa' in zgubljenim moralistom ne. A ker gre v filmu za veselo in zabavno himno življenja, je ta, razen tega da je izredno prijeten, tudi poučen par excellence...«

Lino Micciche,
AVANTI

ma pa je v tem, da ne razločuje med supersilami; čeprav je kritika »lagerskega« fenomena v filmu docela satirična in metaforična, čeprav se film nikjer, niti od daleč ne, ne dotika konkretnih vprašanj, so vsi radarji in vse signalne naprave začele delovati. Ali je do tega prišlo vede ali nevede (tu mislim predvsem na teze t. i. komisije za izročilo), ne vem. Argumentacija je vsekakor iracionalna. Akcija, kakor jo občutim, pa škodljiva za našo kulturo, vznemirjajoča, panična. Gre za proizvodnjo problema in poziv političnim organom, naj se vmešajo tam, kjer že so in funkcionirajo redna telesa. Katera vrsta zavesti je to, ki se agresivno mobilizira zmeraj, kadar se pojavi delo, ki je bolj individualistično kot navadno?

5. junija sem se udeležil zbora, ker je bilo razglašeno, da je prav tu treba rešiti nejasna vprašanja, ki jih je zastavil film. Ta zbor je to končno tudi napravil. Analiziral sem mnenja tistih, ki so sodelovali pri diskusiji:

4 govorniki so bili »neutralni« (Varga, Redžep, Kovaček, Pražič),

6 jih je bilo popolnih negatorjev (Aleksić, »državljan«, Darojević, Stanojević, »navadni gledalec« in Keco),

12 nas je bilo za film (Volk, Bašić, Andrić, Popović, Milić, Dimitrijević, Urban, Djurković, Sabo, Makavejev, Tršar, Babić),

medtem ko je »kritikov« bilo 4, a so biliterantni in filmu niso jemali pravice do predvajanja (Kapor, Gvozdenov, Kronja, Meč).

Nihče od ljudi, kvalificiranih za pogovor, filmu ni oporekal pravice, da pride v stik z gledalci. Kako je potem prišlo do tega, da je vaš odbor naenkrat sprejel popolnoma negativno odločitev? V stenogramu je omenjen nekakšen sestanek komiteja z dne 13. maja – to je bil čas, ko še ni bilo znano, na kakšen sprejem bo naletel film, čas, ko je najbrž bila sprejeta napačna ocena filma.

Ali je mogoče, da bi kdo še naprej forsiral neko hipno odločitev, sprejeto v zaskrblje-

nem intervalu, ki je trajal nekaj dni? Kaj se lahko skriva za poskusom upravičiti skonstruiran in zmontiran potres, ki se mu ni posrečilo uničiti tistega, kar bi bilo treba uničiti? Delovanje za zaprtimi vrati in poskus – na podlagi prenašane in panične politične odločitve, kis e je izkazala za napačno – povsem samovoljno zapečatiti usodo dela in vrste samoupravnih odločitev, to dvoje ni niti modro niti ne more biti učinkovito. Od tod tudi politično slepilo, ki se kaže, in nezmožnost, da bi se distancirali od akcij, kakor je ta, ki jo je sprožila komisija za varovanje izročila. Vzela si je namreč pravico, da govori v imenu 20 milijonov Jugoslovancev in 7 milijard prebivalcev Zemlje (film naj bi žalil vse, kar je naše, in vse, kar je človeško), vse to pa v prizadevanju, da bi bil film čim prej prepovedan in da nihče od prebivalcev Jugoslavije oziroma planeta Zemlje ne bi mogel preveriti, kdo ima prav – ali tisti, ki so za svobodno komunikacijo filmov, ali oni, ki v imenu ljudstva stremijo za tem, da bi za zmeraj ostali nad taistim ljudstvom, kolikor je to – po njihovem mnenju – neuko in nesposobno, da bi mislilo s svojo glavo, zavoljo česar naj bi mu bilo treba prepovedovati časopise, drame, filme in knjige ter odrejati mero svobode in avtonomije.

Prosim, da insinuacije o moji politični pripadnosti takoj prenehajo in da bo nadaljnje ravnanje v skladu z zahtevami organizacije Filmskih delavcev Vojvodine, se pravi, da nastanejo pogoji za miren dialog. Da torej preneha podpiranje zavestnih in nezavednih političnih provokacij, kakor je pismo komisije za izročilo, katere končni cilj je, da bi prek vzburjanja javnega nemira prizadevanja v duhu samoupravne prakse dobila negativno oceno, kar bi že bil razlog za prehod na znane metode, na vpeljavo reda od zgoraj ali s strani.

Prevedel V. S.

SVETOVNA KRITIKA O FILMU

»Film bliskovitega uspeha...«

»Vesela in lahkotna erotičnost, satirične sekvence, ki žigosajo ideološki idiotizem vseh barv, nezmožnost večine od nas, da bi dajali in jemali – vse to je mobilizirano v tem boju za ljubezen in duhovno zdravje. Misteriji organizma ostajajo globoko socialističen film, film, ki se je ognil pasti – ponujanju seksualnih sladk v zameno za sprejemanje družbenih neenakosti...«

»To je film, poln ljubezni, poln humorja, originalen in človekoljuben film, predvsem pa film, ki vzbuja upanje. Vsa čast ustvarjalcu, pa tudi Jugoslaviji, ker stoji za filmom, ki meče rokavico v obraz vsem, kar je mrtvo in grdo v preteklosti socializma, in ki išče pravi smisel: da je ljubezen enaka revoluciji.

George Melly,
OBSERVER

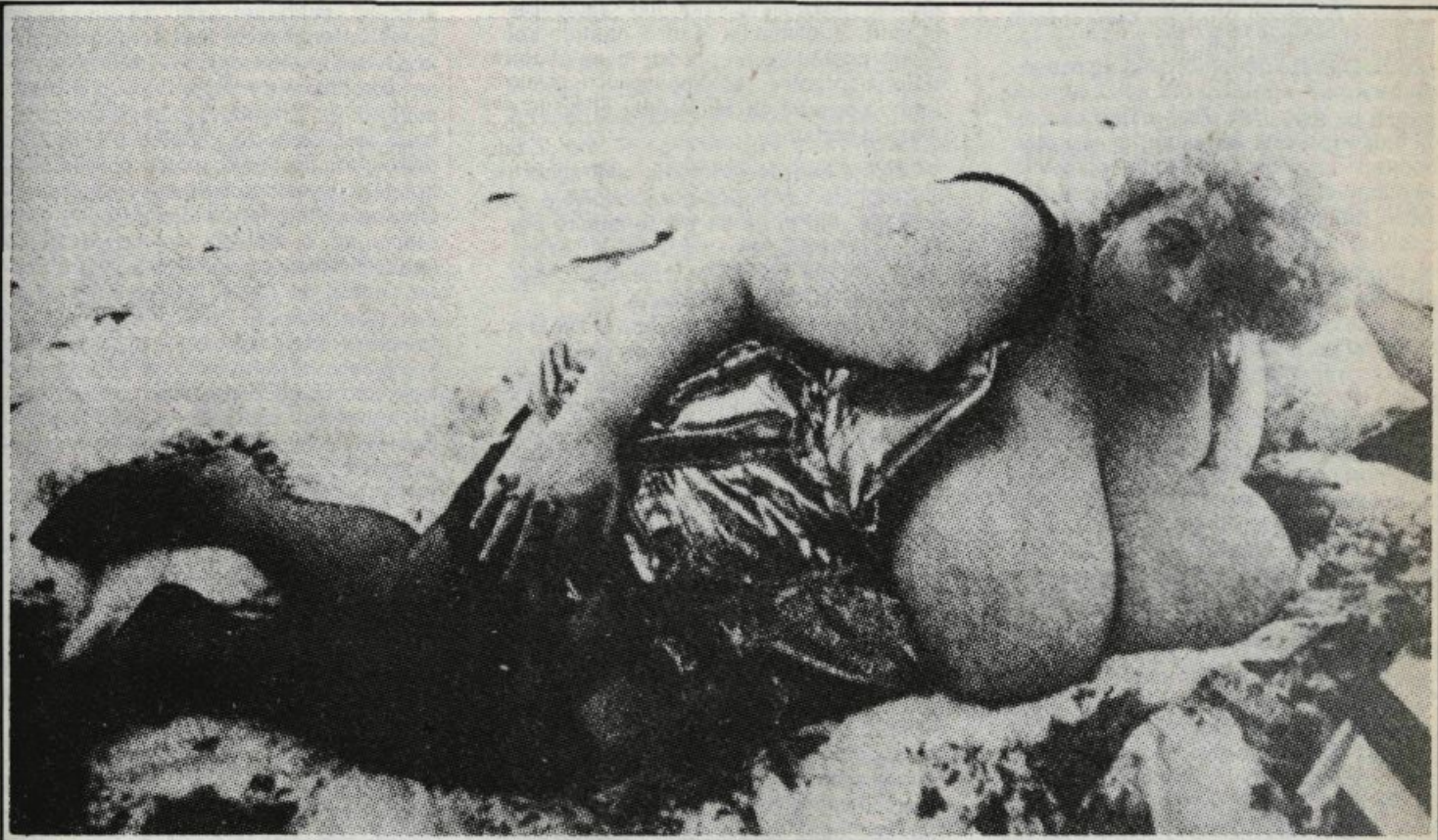
»Misteriji organizma potrjujejo ustvarjalno srečo jugoslovanskega filma...«

»Satiro o 'genialnem očetju naroda' je Makavejev izrazil z ironijo, ki ne odpušča. Avtoritarnost in ostra sovražnost do ljubezni mu pomenita isto...«

Pietro Bianchi,
IL GIORNO

»Pravo politično bombo smo videli šele z jugoslovanskim filmom Misterije organizma, ki napada tako vzhodni kot zahodni totalitarizem...«

John Gillet,
SUNDAY TELEGRAPH

KAM NAS NA-GONI GONIJO?

»Edina pot, kako se lahko znebiš nagona, je ta, da se mu vdaš.«¹

Človek je ena velika želja. On zadovoljuje ali ne zadovoljuje svoje potrebe, želja pa ostaja. Kaj je to kar nas vedno goni naprej? Je to primarna aktivnost, ki je nad potrebo, ali kaj drugega? Vsak dan zadovoljujemo fiziološke potrebe; jemo, pijemo in včasih tudi seksamo. In ravno pri tem zadnjem početju lahko čutimo, da obstaja »še nekaj«. Zakaj?

Kaj v bistvu počnemo, če nasprotujemo nagonu? Uporabljamo voljo, ampak tista volja mora biti vsaj enako močna kot nagon in bolj izključna, če je naon močnejši. Takole približno: ognjevitobranimo voljo, da bi sebi in drugim dokazali, da imamo prav, vseskozi pa smo v posesti tistega drugega nagona, ki je na drugi strani in se držimo tiste Faustove »Ti svjestan si tek jednog nagona/Ne poznale drugoga ti grudi« Res je, da nujno živimo v samoprevari, ampak vseeno pogledjmo tudi tisti drugi nagon.²

Nagoni kot so lakota, žeja itn. najdejo zadovoljitev brez ostanka, razen v patoloških primerih. Zdi se pa, da je drugače pri seksualnem nagonu. Pogledjmo najprej kako je s tem v leposlovju. Ljubezenski romeni zmeraj končajo na dva načina v smislu: Končno sta se srečala in pustijo bralca, da si zamisli: in naprej srečno živela, to se pravi ustavijo »sliko« v enem trenutku (kot film v Slogi). Ali pa je konec melodramatičen: eden od junakov umre in ostane iluzija, da zaradi tega sreče ni mogoče doseči. Posebnost je Markiz de Sade, ki se ne ustavi pri takem načinu, temveč poskuša doseči zadovoljitev, tisto nekaj, pod vsako ceno, tudi pod ceno smrti.

Ravnokar omenjena literatura ima številne bralce in ker je za vsako doživljanje romana potrebna določena mera identifikacije, nedvomno tista dela nekaj govorijo o svojih bralcih.

Zdaj si postavljam vprašanje zakaj ljubezenske aktivnosti predstavljajo nekje nagon, ki se, kot se zdi, ne da zadovoljiti. Mi pravzaprav ne poznamo seksualni nagon ali nagon za razmnoževanjem, ker cilj naše zadovoljitve nikoli ni katerikoli objekt nasprotnega spola, ampak poznamo erotiko, ker je cilj naše zadovoljitve nek psihološko konstruiran objekt in ni nujno vezan na nasprotni spol. Erotika potemtakem predstavlja razlike med fiziološko napetostjo – potrebo in psihično potrebo – željo, kot taka ni v službi razmnoževanja in predstavlja način psihološkega iskanja, ali v najširšem smislu težnja za življenjem. Tako kot pravi H. Miller: »Uči u svijet kroz vaginu, jednako je tako dobar put kao bilo koji drugi.«

Poglejmo kako je bilo pri Starih

Zdi se, da je potreba po samoohranitvi tisto kar je združilo ljudi v skupine in skupina je kot celota začela postavljati prepovedi, da bi se obdržala. Prepoved pa je potrebna tam, kjer obstaja nagon in to močan nagon. Prve prepovedi pa so senanašale na seksualno aktivnost in smrt. Sublimacija je torej nastala kot nujna posledica prepovedi in se je del tistega prvotno seksualnega nagona lahko uporabil za aktivnosti, ki so bile skupini koristne.

Ljudi je verjetno izkušnja zelo zgodaj naučila, da do popolne zadovoljitve ni mogoče priti in če se pri seksualni aktivnosti vstraja, se »slepa sila« razbohoti in pride, če ne do uničenja posameznika, do razpada skupine.

Prve prepovedi so bile tudi v zvezi s smrtjo in so se nanašale na določene aktivnosti v zvezi s truplom in na umor. Izvirale so pa iz animizma in vere v moč misli, lahko bi rekli iz vere v povratno moč projekcije. V trenutku smrti je umrli postal sovražnik, ker se sprosti negativni pol ambivalentnih čustev do dotičnega, da bi po določenem času spet postal prijatelj, ko so negativna čustva oslabela. Mrtvega pripadnika lastne skupine, enako kot mrtvega sovražnika, so primitivni poskušali odobrovoljiti, ker on zdaj, v tem stanju, ima predpostavljeno moč, katero oni ne morejo kontrolirati, a tisto moč mu je dala projekcija živih. Strah v tem primeru izvira iz strahu do lastne smrti, a prepoved iz ogroženosti cele skupine, ker se nesrečna usoda po asocijativnem principu prenaša od posameznika na ostale člane skupine.

Skupaj s prepovedjo je bila predvidena tudi kršitev te prepovedi, seveda pod določenimi pogoji. To so bili obredi, vojskovanja in praznovanja, ki so omogočala posamezniku ali skupini, da v kontroliranih pogojih počne tisto, kar je bilo sicer prepovedano in da se na vsake toliko časa izprazni rezervoarji nagon-ske energije. To je po Jungu predor nezavednega, ker je nezavedno komplementarno zavestnemu in če je energetski potencial nezavednega velik, sili navzven.³ Druga pojasnitev je, da je težnja za razsipanjem značilna za življenje in naravo in je nasprotujoča akumuliranju energije.⁴

Prvotne prepovedi so bile vezane za erotizem in smrt. Sam erotizem pa se pogosto povezuje s smrtjo, in ne samo kot nasprotni principi ampak tudi kot ista težnja. Zdaj je to ali posledica pogoste povezave v procesu vzgoje med zadovoljstvom in kaznijo (kot pravi Skinner) ali pa je kaj bolj temeljnega kot npr. nezmožnost zadovoljitve erosa in je to destrukcija, ki se poraja iz ujetosti v krog potreba-želja (z nezmožnostjo zadovoljitve želje). Ostale možnosti, ki jih nudi literatura so naslednje: Eno in drugo je težnja za prestopom iz diskontinuirane eksistence (rojstvo-življenje-smrt) v kontinuitet smrti ali simbolično bi rekli stopiti čez.⁵ Naslednja možnost je povratek v maternico (H. Marcuse) ali pa vzhodnjaška religije, ki nudijo brahman kot končni dosež. Omenjenim težnjam je skupno to, da to v bistvu niso težnje po fiziološki smrti, ampak prej težnje po prehodu v stanje neizdiferenciranosti, v stanje ne-Jaza. In vsa tista stanja so s stališča zavesti ali Jaza enaka smrti, kot pravi Epikur: »Dok jesmo, smrti još nema; a kad smrt dođe, nas više nema.« Torej nas ne zanima telesna smrt, ampak kaj je z Jazom.

Zveza med erotizmom in smrtjo je v jeziku izražena z metaforičnim nazivom za orgazem – »mala smrt«, ker tukaj pride do tiste neizdiferenciranosti in zadovoljitve, čeprav samo za trenutek.

Ob tej težnji, ki sem jo poskušal opisati se javi strah, ki je značilen za zahodnega človeka, kateri se boji za svoj Jaz. Krščanska religija je našla način, kako se izgoniti strahu in je pustila Jaz tudi v stanju brez želje, v raju.

Zakaj strah? Strah redno občuti in reproducira edino Jaz, vseeno ali je tisti strah realen ali nevrotičen. Impuls, ki prodre iz Onega v Jaz, povzroča, da Jaz anticipira zadovoljitev in če tista anticipirana zadovoljitev povzroča strah, potisne Jaz impuls Onega. Če je impuls iz Onega močnejši, je strah-tesnoba večja

živeti v takih krhkih lesenih hišicah, kjer skoraj ne moreš napraviti neslišnega koraka in ki so v primeru požara upepeljene, še preden prideš do vrat.

ON THE ROAD!

Enajstega dne je torej prišel čas za slovo. Klic ceste je bil premočan. Pred menoj je bilo 4476 km poti, ki jo je na drugi strani kontinenta namakal Pacifik. Cesta brez konca! Gotovo najdaljša neprekinjena avtocesta na planetu – 4773 km od Montreala do Vancouverja. To je Highway 17, TransCanadian Highway, prometna aorta druge največje dežele na svetu. Skoraj tri dneve in noči, ali natančneje 65 ur naj bi se cijazili z avtobusom po tem sivem traku; postanki so vračunani.

Zjutraj tega dne sem pogledal na koleradar, ki je potrdil mojo domnevo, da je to bil deseti dan v juniju 1986. Še samo petdeset dni, sem nejevoljno zagodrnjal in si tlačil stvari v torbo. Štirje avtobusi dnevno so mi bili na voljo na relaciji Toronto–Vancouver. Odločil sem se za tistega ob petih popoldne; kar tako, brez razloga. Nujno sem potreboval več denarja, zato sem sklenil, da bom prodal motor Davidu. Meni žal ni mogel več koristiti. Kupil ga je po prijateljski ceni – 200 dolarjev. Še zadnjič sem z očmi nežno objel rdečo hondo, mu dal ključ in zbašal denar v žep. Bil sem pripravljen.

Ze okoli enih smo se Miran, David in jaz strpali v zgonjeni Oldsmobile in se odpeljali naprej po nekaj haša za poslovilni joint ali dva. Nato smo se odpravili v downtown na zadnjo strip joint turnejo. Bilo je prav razposajeno, zakajeno,

noro. Ko smo pohajkovali po Yonge street, se mi je započilo v oko radio walkmanček, ki se je prijazno sončil v izlozbi majhne trgovinice pod listkom s ceno 19.99 dolarjev je pisalo. Človek, pa to je poceni! Vstopil sem in ga gladko kupil. Šele tedaj sem se namreč spomnil, da ga nujno potrebujem. Kaj če bi se izgubil nekje v tej gromozanski puštnji, nikjer nobenega naselja, jaz pa brez kompasa in signalnih raket?! Takšen žepni radio bi me lahko rešil – vklopil bi ga in čim bi naletel na kakšen signal, bi začel hoditi naokoli in po kvaliteti signala ugotovil od kod prihaja. Kjer pa je radijski oddajnik, tam so ljudje! Radio Walkman je res koristna zadeva. Pa še dober je bil!

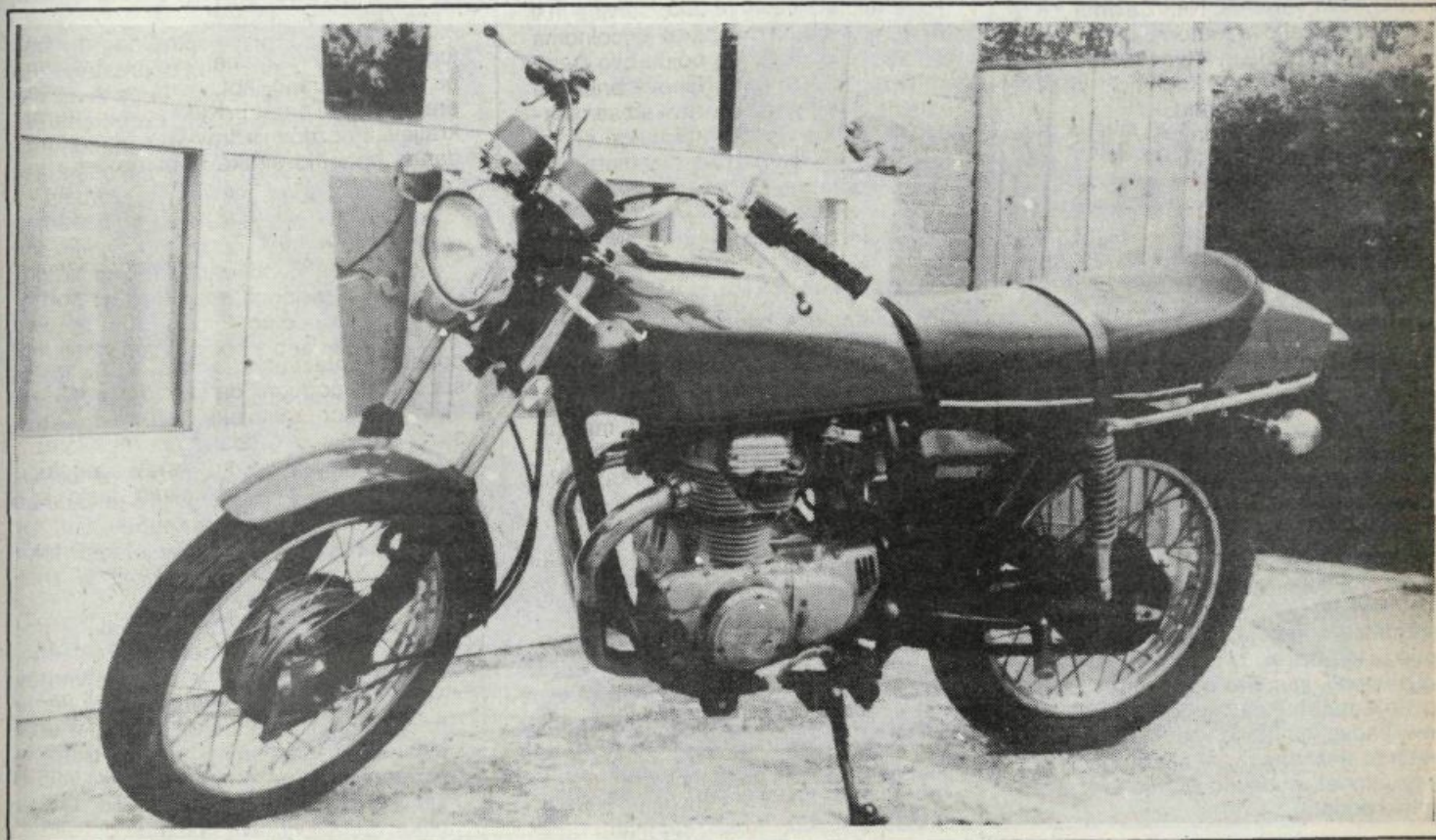
Okoli pol štirih smo se spravili nazaj v avto, ki je bil parkiran v tretjem nadstropju ogromne garaže. David je namreč ugotovil, da je izgubil preostali košček hašiša, najverjetneje v avtu. Na naše neizmerno olajšanje je bil res tam in tako smo skadili še dva komada – for the road! Polovico ostanka sem dobil za popotnico. Tedaj sem se spomnil, da bi mi razen tega na poti dobro prišlo še kaj za v usta. Kot nalašč pa ni bilo nikjer v bližini nobene resne trgovine z živili in zadovoljiti sem se moral z vrečko cookiejev (znamenitih ameriških keksov). Potem smo šli na postajo, kjer sta se Miran in David poslovila in me zapustila.

Vozovnica me je stala 99 dolarjev, kar glede na ogromno razdaljo res ni bilo veliko. Ker sem bil dovolj zgodaj v vrsti, sem se lahko zagrebel za sprednji sedež in tako očitno preprečil namere dvema starkama, ki sta razočarano zavzdihnila, ko sta šli mimo mene: »Oh, our

seats are gone!« Bilo je prav smešno... Odrinili smo točno ob petih...

Končno, sem zamrmral in se razkotalil čez oba sedeža; avtobus je bil na pol prazen, tako da sem si lahko privoščil ta luksuz. Po nekaj deset kilometrih, ko smo končno pustili za sabo glomazni Toronto z vsemi predmestji vred, se je svinčeno nebo spustilo na streho avtobusa in ga začelo oblivati s silovitimi curki vode. Približno takrat je voznik vzel v roke mikrofona in zdrdral tisti obvezni uvod v pot, ki me je potem spremljal v takšni ali drugačni obliki še po celi Ameriki: »Good afternoon ladies and gentlemen and welcome aboard Greyhound bus! My name is... and I'll be your driver for the next seven hours or so. Let me remind you that smoking is permitted in the rear of the coach, in the last three rows only. No pot, liquor or any other intoxicant is allowed on this bus. Our first stop will be in... where we're going to take a dinner break. I hope you'll have a pleasant trip! Thank you for going Greyhound!« (prevod: Dober dan dame in gospodje in dobrodošli na Greyhoundovem avtobusu! Ime mi je... in jaz bom vaš voznik v naslednjih približno sedmih urah. Naj vas spomnim, da je kajenje dovoljeno samo v zadnjih treh vrstah vozila. Mariuhana, alkohol in ostala mamila so na tem avtobusu prepovedani. Naš prvi postanek bo v..., kjer bomo večerjali. Želimo vam prijetno potovanje! Hvala vam, ker potujete z Greyhoundom!).

Iztok Aberšek

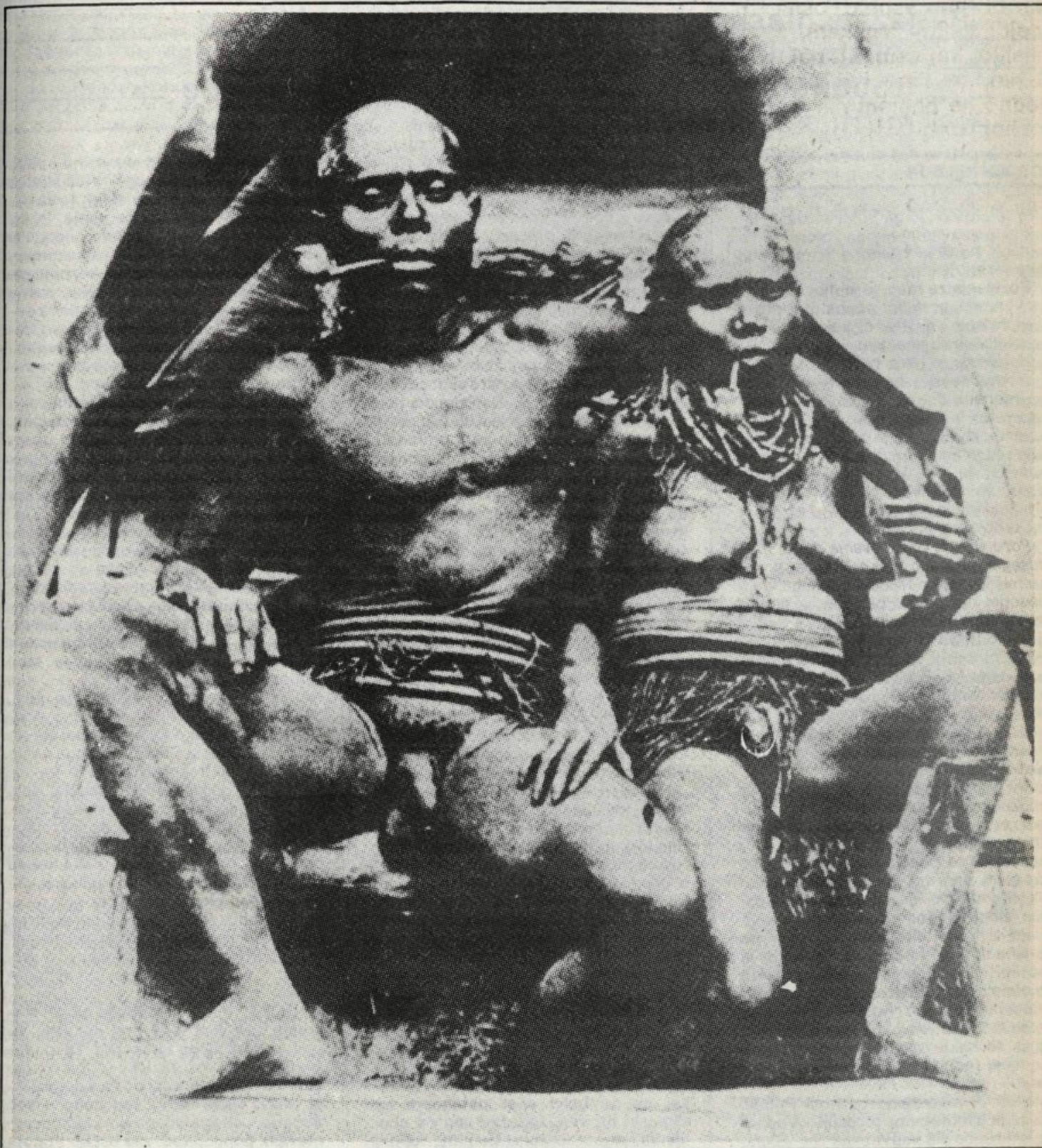
In ker je ta osvojitve le začasna, jo je treba zmeraj znova izbojevati. S tem da rafinira duha, tako da prinese na dan vznemirljivost mesa, je poželenje moč. Iz zdravega, močnega mesa, prečiščenega v objemu, gori duh s čistim in jasnim plamenom. Samo slabotni in bolni potonejo v močvirje ali izginejo. In poželenje daje moč v tem, da pokončna slabotne, povzdigne močne in tako pomaga naravni selekciji.

Poželenje je – končno – moč, ker nikdar ne vodi k dolgočasnosti določenega in varnega, ki ju podeljuje pomirjujoča sentimentalnost. poželenje je večna, nikdar dončno dobljena bitka. Po bežnem triumfu, celo med kratkotrajnim triumfom samim, človeka spodbude od orgiastične želje po povečanju in preseganju same sebe vodene, znova prebujena nezadovoljenost.

Poželenje je za telo to, kar je za duha ideal – veličastna Himera, ki jo grabimo, ne da bi jo pograbili, in ki jo mladi in požrešni, opijanjeni od pogleda nanjo, zasledujejo brez predaha.

Poželenje je moč. Pariz, 11. januarja 1913

Prevedel Tomaž Toporišič

MANIFEST

MANIFEST PORNO RUBRIKE »TRIBUNIN PORNOLABOR«

Mala splošna enciklopedija Državne založbe Slovenije:

Pornografija (gr.) – spisi in slike razvratne vsebine. Websterjev angleški slovar:

Pornografija – iz »porne« (gr.) = prostitutka; prvotno opisovanje teh deklet in njihove (cenjene) obrti, tudi spisi in slike ipd., ki naj vzbujajo splošno poželenje ipd.

Tribuna odpira prosto pot pornografiji. Dolga leta odrinjena na rob javnega dogajanja, če ne že kar prepovedana, je bila na voljo le ozkemu krogu priveligiranih. To prakso pornolabor prekinja, z željo pravičnejše porazdeliti in razširiti to lepo kulturo med najširše ljudske množice. Izvršujoč svoje poslanstvo, želi biti pornolabor nadvse ideološko čist (glej Marx, XII/3; 12). Tako se v samem začetku agitacije odločno distancira od potuhnjene erotike, ki se polasča revolucionarnega duha. Erotičnih prispevkov se bomo zato izogibali. Ravno tako so v zmoti bralci, ki pričakujejo teoretično delo, kajti pornolabor je namenjen praksi in dejanjem. Seveda popolnoma v skladu s KZ SFRJ, ki v svojem 252. členu pravi: »Kdor izdeluje, prodaja, razširja, javno razstavlja ali si za prodajo pridobiva ali hrani spise, slike ali druge predmete, s katerimi se hudo žali javna morala, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporem do enega leta.«

Po naturi izredno apolitičnega pornolaborja prehod iz razvratu v prevrat ne zanima in se posveča zgolj prvemu. Zaradi takšne nastrojenosti v rubriki ne bo zahtevan nikogaršnji odstop zaradi samoprispevkovnega debakla, možnost nastanka frontne organizacije mladih in starih pornofilov je gotovo zanemarljiva in kot tak ne more in ne sme predstavljati realne grožnje komurkoli.

Pornolabor naj bo preprost, razumljiv vsakemu občanu (pismenemu in ne-). Članki bodo tiskani s še posebej velikimi črkami, kar naj bi olajšalo branje in izobraževanje tudi najmlajšim. Mladi generaciji želimo, da bo sposobna ločiti zrno od plevela, za kar jo sicer uri naše šolstvo. Očitki zapeljevanja bodočih graditeljev, sicer nepričakovani, bodo gotovi povsem neutemeljeni in jih znotraj obstoječih normativov lahko le presenečeno pozdravimo.

Pornolabor naj bo izrazna možnost za vse, ki jim je porno pri srcu. Zato ne želi biti omejen na študentovsko populacijo, marveč dostopen tudi najširšim ljudskim množicam po svetu in doma. Problematika namreč zadeva širšo skupnost in zato je prav, da pornolabor slednji služi in uživa njeno podporo.

V rubrikah bo pornolabor strogo sledi definiciji iz Enciklopedije DZS. Sestavljen bo iz naslednjih:

- Porno po svetu: kratke novice, predstavitev modnih tokov in popularnih pomagala (npr. terapevtskih), izrazne oblike perversije, naslovi kompetentnih inštitucij...

- Porno doma: odgovarjajoče, le iz domačih logov

- Likovna porno produkcija pri nas in pri vas: kipci, slike, fotomaterial.

Prostor v pornolaborju bo našla tudi izvirna domača porno literatura. Zato pozivamo domače ustvarjalce in literate s tega (še premalo razvitega področja), naj se nam oglasijo. Velja omeniti, da bo avtor prve porno črtice, ki bo objavljen dobil poleg honorarja še lepo praktično nagrado, ki ostaja zaenkrat še skrivnost. Redakcija pričakuje tudi sicer Vaše vsakovrstne prispevke, da bo pornolabor zares Vaš.

Nadalje poziva redakcija k hladnokrvnosti ob branju in gledanju pornolaborja oz. dejanjih, ki bi jih branje (gledanje) vzpodbudilo (izzvalo). Kakor tudi ne sprejema odgovornosti za z branjem kakorkoli povzročeno korist ali škodo. Povračilo stroškov bo mogoče le izjemo. Velja opozoriti, da je sličnost z osebami ali dogodki, v kolikor ti niso nedvoumno predstavljene(i), praviloma naključno. Zato redakcija tovrstnih pritožb ne bo upoštevala. V morebitnih nastalih sporih ima prav uredništvo Tribune.

Na koncu še enkrat vabimo k sodelovanju vse, ki lahko s svojimi izkušnjami in kreativnostjo naredijo Vaš in naš pornolabor boljši.

Naj živi pornografija!
Naj živijo pornofili!
Naj živi Tribunin pornolabor!

Vaš urednik pornolaborja

P.S.

Fotografska sekcija pornolaborja išče mlade pozerke in pozerje v starostnih skupinah 7–70 let. Honorarji! Prijetno delovno okolje! Topla malica. Poiščite nas v uredništvu oz. po telefonu.

Redakcija

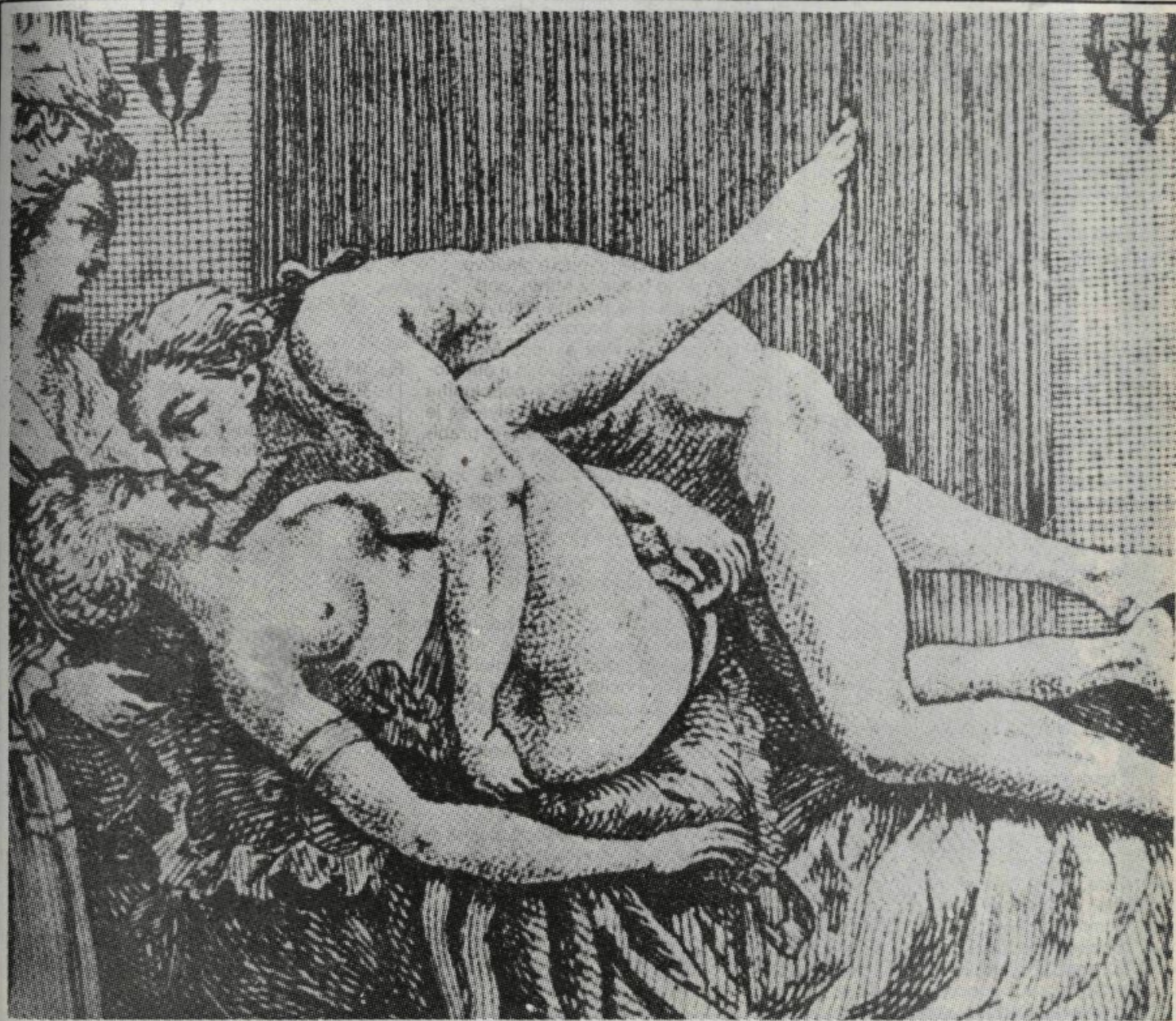

ANAÏS NIN, leta 1903 rojena ameriška pisateljica francoško-špansko-danskega porekla, je izdala več kot dvajset knjig proze in dnevnikov, ki so ji prinesle sloves ene najboljših pisateljic našega časa in ki jih na tem mestu ne bomo naštevali. V začetku štiridesetih let je skupaj s še nekaterimi pisci (med njimi je nemara najbolj znan Henry Miller) za neznanega 'zbiralca' pisala erotično prozo, ki jo je 'zbiralec' plačeval dolar

na stran in ji na ta način pomagal reševati finančne težave. pred smrtjo je izbor iz te proze, ki je v celoti obsegala 1000 strani (zaslužka torej ni težko izračunati) pripravila za knjižni izid. Knjiga je izšla leta 1977, po njeni smrti, naslovljena kot VENERINA DELTA (Delta of Venus). Iz istega gradiva je nastala leta 1979 tudi knjiga PTIČKE (Little Birds). Obe bosta v prihodnjih mesecih izdani v zbirki DOTIK Državne založbe.

Zgodba MALLORCA iz knjige VENERINA DELTA je nemara 'najmehkejša' od vseh objavljenih, seveda pa se erotična literatura Ninove kljub temu precej razlikuje od De Sada, Millerja, Appolinaira, torej od 'moške' vizije erotike. Vseskozi je zadržana čustvom in ne le strastem, zato je na svojem žanrskem tržišču predstavljala novum, ki se je dobro prodajal. Tako je še danes.

prevedel Andrej Blatnik

MARIJA IN ŽIVALI

Slovenska poezija (3)

Ivo Svetina – *Marija in živali*

XXIV.

Po Janezu je zapisano: »Veter vije, kjer hoče in njegov glas slišiš na gori, pa ne veš od katerega morja se je dvignil in v katero dolino gre.«

Daj mi nocoj svoje vsakdanje telo, da skozi njegovo temno os zgorim, ker dan rojstva je tudi že dan smrti. Daj mi meso pripisano tvojemu imenu,

ker samo tako se rodi trajna pijanost; da je tvoja kri dež, tvoje meso sneg in zrak, ki ga dihaš žara vetra – da o kamnu veš tisto, kar o njem ve školjka.

Daj, da bom nocoj čisto, svoje telo, da bom globoko ogledalo želje in dolga bolečina uda.

Naj hruham od tvoje brezmadežnosti, naj se raztopim od pen svojega bitja! Stori to, kar smo draguljarji znajo!

Nova pesniška zbirka Iva Svetine predstavlja logično nadaljevanje osnovne poetike, ki združuje predvsem zadnje tri pesnikove zbirke *Joni*, *Dissertationes* in *Bulbul*, obenem pa se prav v *Mariji in živalih* Svetinino pesniško iskanje usmerja v novo, na podobni ravni v slovenski poeziji še nezačrtano smer. Temeljna motivika in tematika se tudi tokrat razkrivata predvsem in izključno skozi upesnjevanje Erosa, ki se precej odločneje kot v dosedanjih Svetininih pesniških zbirkah povezuje s Thanatosom, je kot tak daleč od skrajnosti estetične ezoteričnosti orientalskih *Dissertationes*. Če so *Dissertationes* v svojem postmodernističnem iskanju črpale iz orientalskih pesniških oblik in motivike, jih povezovala s tipično moderno skušnjo lirskega subjekta, gre v *Mariji in živalih* za naslonitev na krščansko-biblično formo in motiviko. Seveda to, kar je zapisano v zbirki, ni in noče biti istovetno s tem, kar je zapisano v Bibliji. Hkrati pa tudi ni več negacija ali destrukcija krščanske simbolike v smislu modernizma. Marija ni več svetopisemska Marija, a obenem je tej priznana neka legitimnost. Skušnja sedanosti se lahko uspešno tematizira prav skozi skušnjo preteklosti ali mita o preteklosti. Legenda vstopa v poezijo tako, da je že spremenjena. Beremo verze: »Gluh

ključ leži v tvojem naročju, ne mož ne otrok, da ga zibaš kot s križa snetega.«

Sprememba omogoča postavitev v ožmočje neposredne lirske skušnje. Preteklost se neopazno zliva s sedanostjo. Neopazna a učinkovita je tudi povezava preteklih in sodobnih pesniških oblik in prijemov. Svetinina poezija zmeraj znova preseneča s svojo tehnično-poetsko inventivnostjo in dovršenostjo, na ozadju katerih se v neulovljivosti in mnogoplastnosti razkriva moč in nemoč upesnjevalca, njegova zavest o vsepri-

sotnosti nič in vztrajanje v pesnjenju kot dejanju, ki vsaj na videz lahko preseže ali vsaj zastre ta nič. Estetsko tu seveda že dolgo ni več prijetno in ustaljeno, izraziteje kot v ostali sodobni slovenski poeziji se tudi v *Mariji in živalih* povezuje z erotičnim, ki je zavestno izrazito čutno. Prav palimpsestnost pa obenem omogoča povezovanje na videz nepovezljivega – senzualnosti sveta erosa in resignacije bibličnega sveta Olske gore.

Tomaž Toporišič

RDEČA KAPICA

ZATO OTROCI TEJ PRAVLJICI NE VERJAMEJO